

onderstroomboven

eMagazine
nummer 1.0
21 maart 2013

schrijvers en beelders collectief

Welkom bij Onderstroomboven

Wij zijn een collectief van schrijvers, dichters, beeldende kunstenaars, muzikanten en artiesten, die meestentijds in het verborgene werken vanuit onze innerlijke inspiratie. Wij zijn onafhankelijk, eigenzinnig, niet in hokjes te vangen, niet te typeren in één enkel genre of stijl en allemaal heel verschillend.

Het is juist de veelzijdigheid en veelkleurigheid die ons typeert. Wij staan voor de onderstroom. Onderstromen zijn er altijd geweest. In elke tijd, elke cultuur en elke samenleving is de onderstroom telkens weer de broedplaats voor nieuwe ideeën, vernieuwende inzichten en originele vormen, die uiteindelijk tot grote culturele vernieuwingen en maatschappelijke veranderingen kunnen leiden. Het begint altijd in het verborgene.

Het kan erg frustrerend zijn als je weet dat je talent hebt, hard werkt en dagelijks de benodigde discipline aan de dag legt, om je ideeën ook vorm te geven en je kunt er maar nooit een fatsoenlijke boterham mee verdienen. Erger nog, je hebt iets wezenlijks te vertellen en je boeken, kunstwerken of muziek vinden hun weg maar mondjesmaat naar een heel klein publiek, terwijl je weet, dat de belangstelling veel groter zou kunnen zijn als je maar over meer mogelijkheden tot publiciteit en verspreiding zou beschikken. We kunnen misschien soms jaloers zijn op de kunstenaars, die alle subsidies opstrijken en alle media-

aandacht krijgen, maar we moeten ons ook realiseren, dat elke maatschappij datgene ondersteunt wat haar bevestigt en consolideert. Dat is wat betaald wordt en waar aandacht aan wordt besteedt. Vernieuwing en verandering komen echter altijd van binnenuit en van onderaf.

We verkeren in een economische crisis. In feite betekent dat niets anders dan dat de gebaande paden doodlopen. We worden er met zijn allen bewust van hoe duur geld is. Het geldsysteem is in feite één grote kettingbrief, gebaseerd op schulden waar hoge rentes over betaald worden, waardoor de geldstroom blijvend van arm naar rijk loopt. Het overgrote deel van de mensheid staat -hoe kan het ook anders- onder aan die piramide en wordt steeds meer leeggezogen. En onder de mensen komen dan nog de regenwouden, de oceanen, de planten en de dieren. Het kan bijna niet anders of er moet een hele grote, breed gedragen onderstroom zijn, die het heel graag anders wil. En die is er ook en wordt steeds meer zichtbaar. Overal ontstaan nieuwe economische systemen, waarin mensen op hun eigen manier goederen en diensten ruilen en delen. Open source heeft de toekomst.

Juist in een tijd van bezuinigingen, juist nu overal de subsidiekranen worden dichtgedraaid, ook voor kunst en cultuur, kunnen er nieuwe wegen en nieuwe kansen ontstaan. Per slot zijn wij er al aan gewend te creëren zonder overheidssteun. In tijden van crisis komen onderstromen bovendrijven. Er ontstaan nieuwe netwerken van mensen die met elkaar uitwisselen op alle gebied en naar

manieren zoeken waar we allemaal rijker en vooral ook gelukkiger van worden. Onderstroomboven voelt zich thuis en op haar plaats in deze netwerken. In die tendens past het ook dat kunstenaars en artiesten uit de onderstroom hun krachten bundelen, om Nederland te overstromen met een vloedgolf van nieuwe inspiratie, die wellicht ook ver over de grenzen zal gaan reiken. Open en vrij en voor iedereen toegankelijk willen we tot de verbeelding spreken. Mensen in deze tijd hebben behoefte aan een nieuw, positief geluid. Men klaagt over verschraving van de cultuur, door de bezuinigingen. Ondertussen is er een onvoorstelbare rijkdom aan cultuur beschikbaar die voor het oprapen ligt. Onderstroomboven wil die onuitputtelijke bron zichtbaar, hoorbaar en voelbaar maken, voor iedereen.

Welkom, in velerlei zin, in deze hele grote wereld! We zijn nu nog een kleine groep van zo'n vijftien bevlogen mensen. Zoals je kunt lezen in dit tijdschrift hebben we onder elkaar al aardig wat middelen tot onze beschikking om boeken uit te geven, digitaal en in druk, en deze te verspreiden. We zullen van ons laten horen, tijdens festivals en andere evenementen. Onze eerste presentatie zal plaatshebben tijdens het Vurige Tongen festival, 19 en 20 mei, te Ruigoord.

Ben je zelf ook geïnspireerd, scheppend bezig, of wil je anderszins iets bijdragen: voel je vrij contact met ons op te nemen en jezelf te laten zien.

Desirée van Woerden,
Voorzitter Onderstroomboven.

boven INHOUD

Welkom bij Onderstroomboven2 Manifest

De verbeelding aan de macht	4-6
Credo	7-8
Van de redactie	9
Meningen	10-16
Praktische zaken	17
Uitgeverijen en Distributie	17-19
Agenda	19
Boekenverkopen	20,21
Boeken & lezen	22,23
Boekenschrijven	
Je bent schrijver...	24,25
Taal en Trance	26-31
Boekrecensies	32,33

Bijlagen:

Profielenbijlage	35
Boekenbijlage	55
Poëziebijlage	67
Prozabijlage	73
Beeldenbijlage	77

De afbeelding op de voorplaat is een bewerkte foto van internet. De stroom op deze plaat, is voor de kijkers thuis van boven naar onder.

maan

“De verbeelding aan de macht”

Hans Plomp

Het is geen loze kreet, “l’imagination au pouvoir”.

Wie de werkelijkheid wil veranderen, moet zich een andere realiteit kunnen voorstellen, verbeelden.

Ik heb het hier over liefdevolle verbeeldingen, niet over de gestolde nachtmerries van een miserabilisties systeem, waarvan de media gretig verslag doen. Persoonlijke creativiteit, die van binnen-uit komt, vormt een tegenwicht voor het informatiebombardement van buitenaf, waarmee wij dagelijks bestookt worden.

De verbeelding kan andere werkelijkheden scheppen (of waar-nemen), die zichtbaar gemaakt kunnen worden door mediums, helderzienden en profeten, maar als diepste persoonlijke expressie vooral door kunstenaars.

In onze maatschappij is “kunst” meestal een bevestiging van de heersende orde. Dat was vroeger natuurlijk niet veel anders, met opdrachtgevers als het Va-

ticaan of rijke kooplui, die “beroemde” kunstenaars inhuurden om heiligen en machtigen uit te beelden. Kunst als na-maak, zoals in kunstgebit of kunstbloem. Veel moderne architectuur -vroeger “bouwkunst” geheten- vormt een schrijnende expressie van een “square”, kille, onmenselijke mentaliteit. Sick buildings in wijken waar nooit een toerist zal komen. Systeembevestigende uitingen krijgen de voorkeur, alternatieve opvattingen komen nauwelijks aan bod. Leden van commissies die oordelen over de “waarde” van kunst, volgen in het beste geval hun subjectieve smaak. Zij preten-deren een “objectief” oordeel te geven, maar meestal bewaken zij de normen en waarden van de heersende orde. Anders krijgen zij geen functies waarin beslist wordt welke kunst (gemeenschaps)geld en (media)aanacht krijgt in het systeem. Ik heb het niet over China, Wit-Rusland of Iran, maar over ons “Vrije Westen”.

ifest

Inderdaad, je mag hier zeggen wat je wilt, maar er luistert toch niemand als je niet tot de uitverkoren klik behoort.

Een dissidente schrijver uit de Sovjet Unie, die naar het westen was gevlucht, klaagde dat hij hier totaal geboycot werd, terwijl vroeger elk woord dat hij zei door de machthebbers werd afgeluisterd en alles wat hij schreef ondergronds werd gepubliceerd en gretig gelezen...

Het Stedelijk Museum, waar men toch onze eigen grote schilders zou verwachten, is een filiaal geworden van de internationale kunstmafia, onder leiding van een Amerikaanse directeur. Het door de CIA gesponsorde "abstract expressionisme" van Pollock, Rothko en Newman is een hype, waar investeerders miljoenen in gestoken hebben.

Geen wonder dat je in geen enkel Amsterdams museum werk kunt zien van Isaac Israëls, Witsen, Melle, Veldhoen, Wortel, Lodeizen, Sierhuis, Bierenbroodspot, Scholte, Wolkers, Hillenius, Vijlbrief, om maar een greep te doen. Kunst en cultuur zouden een rol kunnen spelen in het bewustwordingsproces, als tegenwicht voor geestdodend

consumentisme en conformisme. Vrije verbeelding is het levensbloed van werkelijke vooruitgang: van welvaart naar welzijn, van loonslaaf naar creatief mens, van homo faber naar homo ludens.

De literaire doorbraak, die in de jaren '50 en '60 van de vorige eeuw plaatsvond, onder meer beïnvloed door dadaïsme en surrealisme, werd in de daaropvolgende jaren de kop ingedrukt door lieden die zich opwierpen als critici en commissieleden, die beslissen over subsidies.

De burgerlijke trivialiteit viert sindsdien weer hoogtij: oorlog, jeugdtrauma's, echtscheidingen en andere narigheid vormen weer de voornaamste thema's van de Nederlandse "letteren". Ook van samenwerking tussen kunstenaars in bewegingen als Fluxus, De Stijl, Neo-romanties genootschap, De Keerkring, is geen sprake meer.

Het op Amerikaanse leest geschoeide bestseller kultuurtje, egocentrisch en commercieel, is tot trend verheven. "Literaire" tijdschriften (volledig gesubsidieerd) of stromingen spelen geen enkele rol meer in de samenleving.

Onderstroomboven geeft een stem

aan kunstenaars die geboycot worden door de misselijk makende media en zelfbenoemde kunstpauzesjes.

Het surrealisme is in Nederland meestal bespot, maar al in 1925 stelde een surrealisties manifest:

"Het doel van het surrealisme is niet de fysieke werkelijkheid veranderen, maar om een spirituele beweging te vestigen. Onze "revolutie" heeft te maken met de Mysteriescholen en alchemie en wil een nieuwe verbeeldingswereld scheppen."

En:

"Wij staan aan de kant van de ketters, omdat het systeem ons als ketters beschouwt. Wij staan aan de kant van de maanzieken, de extatici, kinderen, zwerwers, zigeuners, en de onderdrukte culturen van deze aarde. Wij zijn voor liefde, wijsheid, vrijheid, humor en generositeit. Een surrealist knielt voor geen god."

Eigenlijk kan ik de geest van Onderstroomboven niet beter formuleren. Alles is er al, al wordt het angstvallig doodgezwegen.

Miljoenen Nederlanders noemen zich "spiritueel", zonder in een hokje geplaatst te willen worden. In de officiële kunstwereld wordt deze stroming geweerd en belachelijk gemaakt.

Het gaat hier niet om ons "onderbewustzijn", maar om een meer "verheven" verbeeldingswereld. Bovenbewustzijn!

Om dit "bovenbewustzijn" te aarden, een plek te geven in de "realiteit", is er nu Onderstroomboven. Het is dus eigenlijk "bovenstroomonder", het wortelen van onze gevleugelde verbeelding.

PSYCHONAUT

Voor de geboorte en na de dood ging je en zag
wat een mens niet zien mag
van priesters en geleerden
die de poorten van het
paradijs bewaken
en kruisigen of gek verklaren
degenen die door angst en
muren braken:
de eters van door valse god verboden
bomen,
de dromers van lucide
dromen.

Je keek door t sleutelgat en zag
een andere dimensie,
ontdekte achter muur en hek
een paradijs dat klaar ligt
voor de wijze gek
die tegen het bevel
van bijbel en geleerde
op eigenwijze zich naar
binnen keert
en ziet dat daar de sleutel ligt
en uit een heilig soort
nieuwsgierigheid
de poorten opent naar de
eeuwigheid.

Hans Plomp

Credo

Gerbrand Muller

'Er wordt veel geschreven, en ook wel nagedacht' (om een uitdrukking van de Leidse romanist S. Dresden te gebruiken) over de toekomst van de literatuur, in het bijzonder van de roman. Heeft de roman nog toekomst? Is de roman de laatste decennia in technisch opzicht slechter geworden? Of juist beter? Indien we aannemen dat de roman nog toekomst heeft, op welke onderwerpen zou zij zich dan moeten richten om het ongeduldige, razend snel afgeleide lezerspubliek nog te kunnen blijven boeien? En welke namen zullen in aanmerking komen voor die nieuwe post-postmoderne roman? Neo-modern? Pre-modern? Nieuwe nostalgie? Gerbrand Muller bezon zich en stelde onlangs het volgende credo op.

(Zie ook http://www.deleunstoel.nl/artikel.php?artikel_id=3196)

Stelling 1

De toekomst van de literatuur is ongewis, zoals die van alle kunsten. Het is zinloos te willen bedenken in welke richting de poëzie of de verhalende kunst zich zouden moeten ontwikkelen en op welke onderwerpen zij zich zou moeten richten. De literatuur volgt haar eigen weg. Grote schrijvers

hebben geen antwoord op de vraag wat hen dreef te schrijven wat ze geschreven hebben.

Stelling 2

Elk meesterwerk is nieuw, anders dan alle voorgaande literatuur, alleen valt de nieuwheid van sommige werken meer op dan die van andere.

James Joyce's *Ulysses* of Samuel Becketts *Molloy* sluiten minder aan bij de in de loop van de tijd ontwikkelde traditie dan Thomas Manns *Der Zauberberg*, daarom worden de eerste twee boeken als 'modern' beschouwd en *Der Zauberberg* eerder als 'klassiek'. Doet dat er iets toe? Het laatstgenoemde boek is uiteindelijk niet minder nieuw dan *Molloy* of *Ulysses*. Alle grote romans zijn anders dan alle andere. George Eliots *Middlemarch* staat misschien nog meer dan *Der Zauberberg* in een traditie, maar is op zijn eigen manier uniek en verschilt dus van alles wat er eerder werd geschreven.

Joyce heeft trouwens met zijn korte verhalen in *Dubliners* de traditionele verhaalkunst vervolmaakt.

Door hun beknoptheid, de beeldende kracht van de taal en de volkomen natuurlijke manier waarop de fasen van de gebeurtenissen in elkaar overgaan zijn de verhalen van een raadselachtige schoonheid.

Stelling 3

Grote literatuur heeft altijd maar een verhoudingsgewijs klein publiek aangesproken. Dat zal zo blijven.

De managers die zoals bekend de afgelopen tien, twintig jaar binnen de belangrijke uitgeverconcerns het heft in handen hebben genomen, houden de onder hen ressorterende uitgever eraan boeken uit te geven die naar verwachting een groot publiek zullen trekken, omdat alleen daarmee tenminste zo'n vijftien procent winst kan worden behaald in plaats van de armzalige drie procent waarmee vroeger bevlogen, niet op geld beluste uitgevervragen namen. Vandaar dat boekwinkels nu alleen nog maar heel veel van hetzelfde bieden en pulpschrijvers tot de literatuur worden gerekend. En dat sommige betere schrijvers ertoe worden verleid om te gaan schmieren, zoals de arme Herman Koch. En dat de kans groter is dat werk van een echte schrijver nooit zijn weg naar het publiek zal vinden en verloren gaat.

Stelling 4

Hoe het zij, er zal altijd een publiek blijven voor literatuur die van de lezer meer aandacht en concentratie vergt. Worden mensen door iets gegrepen, dan houdt niets hen tegen zich er intensief mee bezig te houden. Een 'moeilijke' roman die de moeite van de lezer beloont zal daarom gelezen worden. Op voorwaarde wel dat het geïnteresseerde publiek in de gelegenheid wordt gesteld er kennis van te nemen.

Stelling 5

Een grote roman is ook altijd technisch knap, maar dat valt niet in de eerste plaats op – zoals het hoort. Een roman waarvan uitsluitend opvalt dat hij zo knap in elkaar zit is een mislukte roman.

Stelling 6

Flaubert heeft met zijn beeldende, plastische beschrijvingen de technische mogelijkheden van de roman-kunst vergroot, zoals Vargas Llosa laat zien in zijn mooie *La Orgía Perpetua*. Sindsdien is de 'technische kwaliteit' van de roman, voorzover ik het kan overzien, toe- noch afgenomen.

Stelling 7

Elke grote roman is poëzie. Poëzie opent kortstondig vergezichten waarin iets doorschemert van het raadsel van het bestaan. 'Het beste is het raadsel te vergroten,' schreef Harry Mulisch. In het raadsel licht iets groters op, iets dat 'meer heel' is dan de verbrokkelde werkelijkheid waarin we onze aardse dagen slijten.

van de redactie

Dit is het eerste nummer van het Magazine van het schrijvers en beelders collectief Onderstroomboven.

Het verschijnt maandelijks als eMagazine en vier keer per jaar in papier. Het is een platform voor schrijvers, beeldende kunstenaars, uitvoerende kunstenaars in dans, muziek, theater en verwante pogingen om vol verbeelding te leven. Geïnspireerd door het jaar 2012, waarna alles zal veranderen... Lees onder meer de rubriek meningen, hoe er gedacht wordt over de doelstellingen.

"Onderstroomboven" komt als gratis pdf eMagazine één tot twee keer per maand meteen voorlopige (groei) editie uit. Het is af te laden op verschillende Facebookpagina's en websites. Wordt op verzoek per email verzonden. Abonnees krijgen hem automatisch. Vier keer per jaar, bij voorkeur rond een zonnewende, komt het Magazine in papier uit. U kunt abonnee worden op vier papieren nummers per jaar als u uw postadres en 30 euro stuurt. Een website staat nog op het lijstje met wensen.

Redactie

Ewout Storm van Leeuwen
hoofdredacteur
Sarah Morton
redacteur
(er zijn nog enige vacatures)

Uitgever: Artscience

ISSN 2214-2878

Redactieadres:

Wilgenstraat 12, 7975 AZ Uffelte
06 22331342

redactieonderstroomboven@gmail.com
www.onderstroomboven.nl (hangende)

"Onderstroomboven" wordt niet gesubsidieerd. De makers ook niet. Advertenties zijn welkom, tarieven op aanvraag. Donaties ook. Verdere verspreiding van het gratis eMagazine via uw eigen emailbestanden is welkom, bv naar familie en bekenden die mogelijk geïnteresseerd zijn. Voorkom spam. De papieren nummers worden overal verkocht waar we een verkooppunt vinden. U kunt natuurlijk ook een nummer ten geschenke geven aan deze of gene.

Los nummer € 5,90

Per post € 7,60

Jaarabonnement per post € 30,-
reknr 1460.61.330, t.n.v. Holding
Inspiration B.V.

boven Vrolijk vlammend voorwoord

Hein van Elteren

Onderstroomboven.

Een nieuwe lente en een nieuw geluid. Wat heet, een heel nieuwe stroming!

Met een eigen tijdschrift als rode draad.

Lezer, dit is echt een blad voor JOU. Een tijdschrift dat jouw fantasie en creativiteit uitdaagt.

Dat bij elk antwoord nieuwe vragen oproept en je telkens op een ander been zet. Iedere keer ontdek je weer grotere hoogten en spannendere dieptes. Als vanzelf komt de onderste steen boven. Dat verklaart tevens voor een deel de titel Onderstroomboven.

Welke onderstroom wordt hier bedoeld?

Bij dat woord schieten onze gedachten de laatste jaren allereerst naar bepaalde politici, zogenoemde populistten, en andere bekende mensen die hun onderbuik dubieuze uitspraken laten plegen.

Die kijk doet het wezen van de onderstroom te weinig eer aan.

Er zijn zoveel meer facetten te onderscheiden, die wij in onze kunst graag voor het voetlicht brengen. Dat is wat ons verbindt als schrijvers, dichters en beeldende kunstenaars.

Hoe groot de verschillen tussen ons als personen ook kunnen zijn, en hoe divers onze creatieve uitingen, allemaal nodigen we je uit jouw werkelijkheid met andere ogen te bekijken.

En meer dan dat: we brengen je in de verleiding al je zintuigen open te stellen voor een geheel nieuwe sensatie. Dat gaat helemaal vanzelf, zonder enige inspanning.

Doordat je dit magazine gevonden hebt, kom je vanzelf in de juiste creatieve stroom.

Zo ontdek je een gelukzalige wereld van onbegrensde mogelijkheden.

Een parallel universum waar jouw liefste wensen en je stoutste dromen werkelijkheid kunnen worden, geheel naar jouw eigen smaak.

Hoe kom je die wereld precies binnen?

Ook dat gaat heel eenvoudig. Je zult vanzelf merken: overal zijn poorten naar die plezierige realiteit; je hoeft ze alleen maar te ontdekken.

Achter elke hoek kun je zo'n poort vinden.

Zo gemakkelijk is het begin van een nieuw avontuur.

Zodoende wil jij Onderstroomboven voortaan graag op de voet volgen.

Je verheugt je nu al op onze volgende publicaties en presentaties. Als je maar even kunt ben je van de partij. En je

nodigt al jouw geliefden, vrienden en goede bekenden vanzelf ook uit om dit unieke avontuur mee te maken. Bij gelegenheid geef je hen graag een boek of een kunstwerk uit deze stroming cadeau.

Nog leuker: wie weet lever jij zelf ook een creatieve bijdrage aan Onderstroomboven?

Voel je vrij; leef je uit! Hoe meer zielen, hoe meer vreugde!

boven

De hemel is de grens! Of nee, de hemel is juist het startpunt, als je dat liever wilt. Samen halen wij de onderste steen boven en schrijven wij geschiedenis met de toekomst van de Onderstroomboven!

Tot zover dit vrolijk vlammeende voorwoord. Wordt spoedig vervolgd, ijs en weder dienende.

Hier zit Hein, die met het rode haar, rode hes en brede lach, temidden van mede onderstroombovenstebestentetafelen in Amsterdam, nade gedenkwaardige bijeenkomst in Arti.

(Foto: personeel Schiller Café)

Meningen

Ewout Storm van Leeuwen:

Er heeft een inhoudelijke discussie gewoed tussen enkele deelnemers over de doelstellingen en de middelen om die te bereiken. Een echte 'mailstorm', om met de nieuwe woorden van Iwanjka te spreken. Niets mooiers dan een felle polemiek! In heftige discoursen komen de echte meningen naar boven (over onderstroombewustzijn gesproken...).

3r zijn drie 'hot topics', (hete hangijzers) gespot (gesignaleerd): het gebruik van Engels Nederlands, het concept 'kwaliteit' en het fenomeen (verschijnsel) 'spiritualiteit'.

Aanleiding voor het laatste onderwerp is een oproep om ons te presenteren op de tweemaaandelijke paranormale beurzen in de Broodfabriek te Rijwijk, begeleid door lezingen, workshops, sessies, dans en de verkoop van boeken. Niet iedereen voelt zich daar thuis... Hierna enkele uittreksels uit de discussie op internet. Het is heel wat tekst, maar het geeft goed weer in welk spanningsveld we ons bewegen.

Over kwaliteit

Gerbrand Muller: na alle vrolijke emails hierbij een tegengeluid.

Schrijven is verraderlijk. De eerste circa twintig bladzijden van 'Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan' van Couperus is prachtig, daarna gaat het verhaal de mist in. De eerste helft van Bordewijk's 'Karakter' is ijzersterk, daarna zakt het boek in. Bordewijk schreef overigens een aantal schitterende verhalen. De meeste romans van Vestdijk zijn matig tot gortdroog, maar zijn 'De koperen tuin' is adembeneemd.

Als Couperus, Bordewijk en Vestdijk al zo blind waren voor hun eigen falen, hoe kunnen wij dat dan voorkomen?

Houd je werk lang in portefeuille, zoals J.C. Bloem deed. Lees het over als je grotendeels vergeten bent wat je ook alweer geschreven had, want pas dan ben je er los van en kan je het met (bijna) vreemde ogen lezen. Leg het voor aan mensen die op het gebied van literatuur onderscheidingsvermogen hebben ontwikkeld.

Vergelijk je werk met dat van grote schrijvers als Nerval, Lautréamont, Tolstoj, Kafka, D.H. Laurence, Paul Bowles, Djuna Barnes om er maar enkele willekeurig te noemen.

Niet om hen na te volgen, maar om je met hen te vergelijken. Poëzie of proza dat de tand des tijds niet doorstaat kan beter ongeschreven blijven. Het nageslacht heeft er geen last van, maar het is zonde van het papier.

Desirée van Woerden:

Natuurlijk wil mijn ego een perfect boek schrijven, maar ik heb eigenlijk niet de pretentie dat me dat gaat lukken.

Zoals jij al zegt, Gerbrand, vele grote, bekende schrijvers hebben boeken geschreven waar nog van alles op aan te merken is. Wel heb ik er vertrouwen in, dat ik na alle noodzakelijke redigeerrondes een leesbaar boek kan presenteren; een boek wat een bepaalde groep lezers voor hun plezier leest. Een aantal van die lezers zullen zich erin kunnen herkennen en kunnen vinden en anderen zullen het verslinden als een spannend en interessant fantasy/sf-verhaal. Er zullen ook lezers afhaken omdat ze de diepgang missen en het te ingewikkeld en/of langdradig vinden. En op dat punt moet je bij het redigeren natuurlijk ook overwegingen gaan maken. Een boek moet leesbaar zijn, maar het hoeft ook weer geen gladde, oppervlakkige Hollywood-stijl te worden. Dan zou je juist het publiek gaan missen waar je eigenlijk voor wil schrijven. Je kunt nooit iedereen tevreden stellen.

Sarah Morton: Kwaliteit, daar heeft iedereen een eigen idee van. De

boven

Duisternis Voorbij heeft een jaar lang gelegen. Niet eens bewust, maar omdat ik voorrang gaf aan Wat je niet verteld is...

Wanneer een boek bij een redactie ligt, ontstaat er al een afstand, een periode dat je je op andere zaken richt. Het is sowieso raadzaam om een manuscript even te laten 'verstoffen', een paar maanden bijvoorbeeld.

Jarenlang vind ik persoonlijk te lang. Als ik er alle binding mee verlies, is de kans groot dat ik er niets meer mee doe. Het zal dan moeilijk zijn om het weer op te pakken. Voor anderen kan het werken. Voor mij is het ook de uitdaging om creatief en origineel te zijn, binnen de wetten van de Taal. Daar zit volgens mij schoonheid in. Iets kan vernieuwend zijn, of gewoon 'fout' of slordig.

Fouten maken is menselijk, maar ik vind het te makkelijk om te zeggen, dat het hoort bij 'vrije expressie'. Taal is toch bedoeld om verstaanbaar te zijn. Het is een vaardigheid om de lezer mee te nemen in je werkelijkheid. Ook met correct taalgebruik kun je veel nieuwe dingen scheppen.

Gerbrand Muller: Maak je geen zorgen over de 'verklemming' van de taal, Iwanjka, want de taal verandert vanzelf en sneller dan jij waarschijnlijk denkt. En met Nederlands zit je goed, want dat is een van de snelst veranderende talen. Heel anders dan het Duits, Frans, Engels, Spaans of Russisch. Voor ons is de taal sinds Hooft en Huygens al zo veranderd dat de huidige dynami-

sche mens (zoals jij er een bent) meestal vermoedelijk nauwelijks het geduld zal willen opbrengen om hun prachtige gedichten te lezen, zo vreemd en anders klinken ze in hun oren. De negentiende-eeuwse Douwes Dekker moet al voor ons 'hertaald' worden! Voor een Spanjaard is de zestiende-eeuwse Gongora daarentegen nog bijna contemporain. Ik benijd de Spanjaarden, als jij een Spanjaard was dan benijdde je mij.

De taal floreert dus vrij genoeg! Vergeet alleen niet dat met nieuwe woorden meestal oude verloren gaan. Mooie woorden vaak zoals bijvoorbeeld draagwijdte (nu: impact), of vlugschrift (nu: flyer).

Overigens ben je heel ouderwets met je nieuwe wereld die een nieuwe taal vraagt. Sinds de eerste utopisten van een half millenium geleden is de wereld onherkenbaar veranderd en nog steeds is het niet genoeg...

Over spiritualiteit

Gerbrand Muller: Jullie lopen me te hard van stapel. Jullie zijn me te 'opgefokt' (een woord uit de heilige jaren zestig).

Het bevalt me trouwens niet dat Onderstroomboven op een beurs met de paragnostiek zal worden vereenzelvigd. Overtuig mij eerst dat de zogenoemde paranormale werkelijkheid bestaat, dan zal ik mijn bezwaar opgeven. Maar ik ben lastig te overtuigen. Het is me ook nooit gelukt om in God te geloven.

boven

Alle beschrijvingen die mensen tot nu toe van het onzienlijke hebben gegeven zijn me te beperkt. Geef mij dan maar Bergsons 'wij zullen niet weten'.

Ewout Storm van Leeuwen:

Hard van stapel lopen? Ik zie kansen om ons werk beter aan de man te brengen, daar loop ik hard voor. Dat heeft niet te maken met het creëren, maar met het gelezen/gezien/gehoord worden van wat klaar is. We hebben overigens niet alleen schrijvers onder ons, ook beeldende kunstenaars en performers. En allemaal hebben we onze sporen al getrokken, hebben we werk dat we willen laten zien.

stream
Wat betreft paranormale beurzen, fantasy fairs, alternatieve/hippie festivals: we zijn een pluriform gezelschap. Sommigen onder ons vinden daar hun publiek. Anderen zoeken hun publiek in geheel andere kringen. Ook daar willen we acte de présence geven. Gerbrand, nogmaals, ik ben blij dat je bedachtzame dingen te berde brengt. Ik heb niet de drang om jou in God te laten geloven. Ik ben wel erg benieuwd waar je wel in gelooft. Ik zal een paar boeken van je gaan lezen!

Desirée van Woerden:

Persoonlijk vind ik de vraag of het "paranormale" wel of niet waar is, niet zo interessant.

Voor mij gaat dat allemaal over wat mensen beleven. Ik denk dat de meeste mensen wel eens ervaringen hebben die het alledaagse overstijgen; dat die

ervaringen ze aan het denken zetten, hun leven veranderen, ze in een crisis kunnen brengen, maar ook kunnen verrijken en dat velen op zoek gaan naar bronnen waar ze zich in kunnen herkennen. Wat is dan heerlijker dan zulke zaken voorgeschoteld te krijgen in een roman? Je hoeft je dan helemaal niet af te vragen of het wel en niet waar is, of wetenschappelijk verantwoord. Het is gewoon een verhaal waar je je ongestraft door kan laten meevoeren en je in kan inleven.

Zo is in mijn boek reïncarnatie gewoon een gegeven. Eén vriendin van mij die het leest, terwijl ik het schrijf, moet niets van dat soort dingen hebben. Maar ze kan steeds niet wachten tot ik haar weer een hoofdstuk toestuur, omdat ze het spannend vindt en psychologisch en filosofisch interessant. Ze leest het gewoon als sf. Zo schrijf ik toch liever dan dat ik met een drammerig boek over reïncarnatie kom aanzetten.

Wat de Onderstroomboven betreft ben ik het helemaal met Ewout eens. Een aantal van ons schrijft boeken waar de zoekende mens, die Paravisiebeurzen bezoekt, veelal interesse in heeft.

Anderen zitten niet in dat genre en die kunnen wellicht hun boeken daar beter niet presenteren. Een volgende keer komen we weer op een andere beurs, of ander festival, wat meer op hun lijn ligt.

Wat betreft de snelheid; ik denk dat we dat ook een beetje bewerkstelligen met de naam en het logo wat al aan het

boven

ontstaan is. In een golf moet je je ook durven storten en je door de stroom mee durven laten voeren. Als je vernieuwend bezig wilt zijn, moet je ook een beetje lef hebben.

Toen ik het idee kreeg om deze stroming te initiëren dacht ik al wel: kan ik niet beter wachten tot ik wat verder ben met mijn boek? Maar er was ook iets in mij dat zei dat het er gewoon het juiste moment voor was. Als ik dan van Ewout hoor over dat artikel in NRC*, denk ik: ja natuurlijk! Nu is het juiste moment ervoor; het gaat niet alleen over mij. En ook zo'n artikel is weer een golf. Laten we hem niet missen!

*Schrijvers, uitgevers en lezers, verenigt u' van Arjen Fortuin, NRC boeken bijlage van 2 november 2012. Het komt nog ter sprake in het artikel: De Nieuwe Boekhandel, uitdaging voor onderstromers (verwacht).

Gerbrand Muller: Haast is de vijand van de literatuur (uitspraak van Frits Hotz): laten we het daarop houden.

Natuurlijk zal ik leden van de groep geen strobreed in de weg leggen om op paranormale beurzen op te treden. Alleen wil ik er zelf niet mee geassocieerd worden. En dat gebeurt als ze er optreden namens een groep waar ik toe behoor.

Waar ik in geloof? Voor mij is Octavio Paz' 'De wenteling van de tekens' (Los signos en rotación) nog altijd de voor-

onder

naamste leidraad (hoofdstuk uit 'El arco y la lira', in Nederlandse vertaling door Meulenhoff uitgegeven). Ik beveel het de groep graag ter lezing aan!

Desirée van Woerden: Ik begrijp je gevoelens wel, denk ik, maar ik vind dit een heel lastig dilemma. De kern-opzet van dit plan is voor mij wel degelijk om voor spiritueel geïnspireerde literatuur en ook andere vormen van kunst meer waardering te creëren. Ik wil dat dit serieuzer genomen wordt en dat we met zijn allen gaan inzien dat hier een snel groeiend publiek voor is. Ik wil daarnaast ook dat dit publiek meer gewaardeerd en serieuzer genomen wordt. Het zijn veelal intelligente mensen, die zoeken naar dat beetje meer, wat resoneert met hun gevoelens en ervaringen. Daarom heb ik er moeite mee als stroming de plaatsen te gaan schuwen waar dit publiek vaak zijn zoektocht naar dat "meer" begint. Wat voor boodschap geef je dan aan je potentiële lezers?

Op een paravisiebeurs valt heel wat kaf van het koren te scheiden; dat ben ik me bewust, maar ik haal er niet mijn neus voor op. Het is ook gewoon een markt. Op de boekenmarkt in de jaarbeurs staat ook veel kaf tussen het koren.

Ik vind het lastig me te beperken; dat wil ik ook eigenlijk niet. Om jou in deze tevreden te stellen heb ik het gevoel dat ik een concessie aan de oorspronkelijke opzet van deze groep moet doen, die ik niet wil doen. Tegelijkertijd ben ik me bewust, dat het

boven

inmiddels groter is dan mijzelf, wil ik er niet enkel en alleen mijn eigen stem op drukken en ruimte laten om dingen organisch te laten ontstaan. Het is niet aan mij te bepalen waar anderen wel of geen connectie mee hebben en wat de uiteindelijke consensus van de uiteindelijke groep zal zijn. Toch voel ik me wel verantwoordelijk voor een bepaalde koers, die ik als initiator ben ingeslagen.

Hein van Elteren: De Onderstroom STROOMT al volop... en komt vanzelf bovenbruisen.

Wat dat 'paranormale' betreft: mijn eigen boeken gaan daar heel bewust en concreet over. Meestal in kindertaal: kinderen zien gewoon kleuren in de lucht; op jonge leeftijd is dat heel gebruikelijk. Weten zij veel dat dat aura's genoemd worden? En dat volwassenen elkaar al eeuwen lang het leven zuur kunnen maken, tot op de brandstapel toe, met persé willen 'bewijzen' dat zulke verschijnselen NIET of juist WEL zouden bestaan...

Ik pleit ervoor dat wij ons genootschap buiten deze discussie houden. Die kun je namelijk nooit winnen binnen de criteria van de gangbare exacte wetenschap, die wij als "DE" waarheid hebben leren beschouwen, maar die net zo goed gebaseerd is op onbewijsbare axioma's, paradoxen en aannames en daarmee ook een vorm van geloof c.q. magisch denken. Zoals Herman Finkers zei: "Als je maar diep genoeg doordenkt, kom je altijd op een punt uit waar het niet meer klopt."

Hoe raak... is mijn ervaring.

Was ons verbindt als Onderstroomboven is niet het al dan niet 'paranormale' karakter van onze creaties. Toegegeven, dat was oorspronkelijk wel de bedoeling van Desirée, Hans en mij. We dachten aan een genootschap van spirituele fictieschrijvers. En ik was al een beetje huiverig voor een scheiding der geesten tijdens ons Arti-beraad. Bijna hadden we (nou ja, in elk geval ikzelf) ons/mij toch weer laten verleiden tot een welles-nietes-spelletje over "spiritualiteit", alsof dat een absoluut criterium van iemands werken zou kunnen zijn. Jaja, een zeer gangbare, verneukeratieve en hardnekkige valkuil in onze cultuur...

In mijn boeken probeer ik de wereld waar te (laten, door mijn hoofdpersonen) nemen, zonder oordeel. Dat is al lastig genoeg.

Tijdens het Artiberaad was ik zeer blij verrast door de geniale vondst Onderstroomboven. Wat ons WEL verbindt is dat we allemaal voeling hebben met de "onderstroom". Hoe vaag kun je zijn? Hoe vaag DURF je te zijn? We schrijven over ervaringen en emoties die wijzelf (of onze hoofdpersonen) gewoon vinden, gewoon beleven, maar die anderen vaak niet begrijpen dan wel afkeuren. Allemaal hebben we ons eigen eilandje gecreëerd, waar onze eigen wetten gelden; dat is het heerlijke van schrijven en kunst maken in het algemeen. Het is toch prachtig om elkaars eilandjes te gaan bezoeken, ons erover te verwonderen en er zo mogelijk van te genieten, zonder ze meteen te willen veranderen?

boven

De Paravisiebeurs lijkt me een heerlijke proeftuin voor ons veelkleurige aanbod.

En Gerbrand, jouw boeken hoeven toch niet in de Paravisiestand te liggen? Hoewel ik, zonder ze gelezen te hebben, je graag wil uitdagen ze daar eens WEL neer te leggen. Misschien staan wij wel dicht bij elkaar dan je nu denkt... met Onderstroom als verbindende factor. En we zullen vast ook op andere, niet bij voorbaat 'paranormale' plaatsen optreden. Hoe meer en hoe breder, hoe liever! Zodat we niet onder één hoedje te vangen zijn, want dat lijkt me nergens voor nodig. Juist niet!

stroom

Desirée van Woerden: Wat ik toe wil voegen is, dat ik van harte bereid ben onze oorspronkelijke intentie ruimer te maken, zodat meer schrijvers/kunstenaars zich erin kunnen vinden. Waar ik niet voor voel is aan die oorspronkelijke intentie af te doen. Ik wil niet aan het publiek en potentiële publiek van spirituele schrijvers/kunstenaars de boodschap geven "ik wil met jullie niet geassocieerd worden." Ik wil heel nadrukkelijk juist wel met ze geassocieerd worden en ze de boodschap geven dat ik ze respecteer en waardeer.

Voor mij is de intentie juist andersom, dat ik wil bereiken dat het benepen wereldje van kunst- en literatuurcritici wakker wordt en meer respect en waardering gaat krijgen voor spirituele kunst en kunstenaars en het grote publiek dat hierop zit te wachten.

onder

Praktische zaken

UITGEVERIJEN

We beschikken thans over de volgende uitgeverijen:

- Willehalm Instituut

(Robert Jan Kelder): antroposofie, esoterische non-fictie, waarheidsvinding.

- Artscience

(Holding Inspiration BV, contactpersoon Iwanjka Geerdink):

romans, fantasy, thrillers, kunstboeken....

- Deniesa

(Holding Inspiration BV, contactpersoon Iwanjka Geerdink):

non-fictie maatschappij, toekomst, cultuur....

- Uitgeverij Magister

(Ewout Storm van Leeuwen):

spirituele romans/fantasy/sf

- De Sneeuwstorm

(Gerbrand Muller):

romans, novellen, verhalen, essays.

DISTRIBUTIE

Verspreiden en bestellen van boeken:

bijna alle boeken van de hiervoor genoemde uitgeverijen zijn bestelbaar (of worden het) op de webshop van de VZU (vereniging van Zelfstandige Uitgevers):

www.boekenroute.nl

Deze hanteert een heel schappelijke provisie en zorgt voor de facturering. De meeste titels worden na bestelling automatisch geproduceerd (per stuk) door Scanlaser BV en binnen twee dagen verstuurd.

Sommige uitgevers hebben voorraad gedrukte boeken. Zij versturen die zelf na een bestelling. Gedrukte boeken zijn per stuk veel goedkoper dan POD, maar vereisen een hele investering. Magister is aangesloten bij het CB (voorheen Centraal Boekhuis), een mega distributiecentrum in Culemborg, waar alle grote uitgeverijen en ca 1400 boekhandels bij zijn aangesloten. Via het CB zijn de boeken van Magister ook te bestellen op andere webshops en boekwinkels (bol.com).

De standaard marge voor boekwinkels is 40-42% van de winkelprijs.

Voor de distributie en facturering rekent het CB ca € 1,20 per uitgeleverd boek.

Magister heeft er voorraad gedrukte boeken liggen. Andere titels worden door de eigen productiestraat van het CB per besteld exemplaar in POD geproduceerd. Ze zijn iets goedkoper dan Scanlaser.

Over het algemeen kopen boekwinkels niet in van kleine en onbekende uitgevers en schrijvers.

Magister is ook aangesloten bij de New Age groothandel Solarus, die ca 400 kleine winkeltjes van spirituele boeken en muziek voorziet.

Spirituele boeken kunnen door Solarus verspreid worden, maar zij hanteren 55% marge: 40% voor de winkeltjes, 15% voor henzelf. Alle facturering wordt verzorgd.

Solarus kiest zelf welke boeken zij aan hun klanten aanbieden.

Aanbieden aan NBD/Biblion, de bibliotheekcentrale.

Ze vragen twee exemplaren voor de aanbodselectie.

Na 6-8 weken kan je een bestelling verwachten. De recensie kun je opvragen.

Directe verkoop

Sommigen schrijvers onder ons hebben goede ervaringen met directe verkoop aan belangstellenden, bezoekers van lezingen, festivals, bijeenkomsten.... De voordelen zijn legio: je krijgt de volle prijs (minus de korting die je meestal geeft), je kunt ze signeren, je ziet en spreekt je lezers.

boven

Festivals, beurzen

Met zoveel titels wordt het de moeite waard om op Paranormale beurzen, festivals en dergelijke een kraam te huren, die we bij toerbeurt kunnen bemensen.

Bedenk publiekstrekking: beeldende kunst, muziek, optredens, dans.

Ook andere producten: Tarot/Engelenkaarten ed, postkaarten, posters, poppen, beeldjes, sieraden....

AGENDA

za 23 en zo 24 maart

Paranormale beurs De Broodfabriek, Rijswijk, met verkoopkraam

do 28 maart 14.00 uur

Bijeenkomst collectief
Pontanusstraat 278 Amsterdam
(t.o. Muiderpoortstation)

19 en 20 mei

Festival Vurige Tongen, Ruigoord
Presentatie collectief

Lezingen Sarah Morton:

26 maart Kerkrade

9 april Breda

Inlichtingen:

redactie@dus-sarah-morton.info

<http://afwijkend-en-toch-zo-gewoon.nl>

Boekenverkopen

Ewout Storm van Leeuwen

Boekenroute.nl, de webshop van de Vereniging van Zelfstandige Uitgevers, is bezig ons belangrijkste verkoopkanaal te worden. Hier een (ingekort) jaaroverzicht van Reinier Rijke, de beheerder.

Terugblik op 2012:

Na een prima start in januari en februari (20% meer orders dan dezelfde maanden in 2011) zakte de omzet fors in gedurende de maanden maart en april.

Vanaf juli echter schoten de verkopen omhoog, en zoals het er nu naar uitziet is het aantal orders dit jaar 32% meer dan in 2011. Opvallend waren de duidelijk pieken vlak voor Sinterklaas en Kerst, dat effect was in voorgaande jaren niet zichtbaar.

De geweldige groei van het aantal orders is te danken aan:

- Enkele "best sellers",
- Actueel aanbod: vrijwel alle aangesloten uitgevers plaatsen nog voor de publicatiedatum hun boek op BoekenRoute, dat werkt positief in combinatie met:
 - De omvang van de mailinglijst, die bevat nu ruim 8.000 abonnees.
 - Relatief groter aandeel e-boeken

(meer orders, lager bedrag per order).

- Steeds betere score in Google en Bing.

E-boeken omvatten nu ruim 5% van het totaal, het aandeel PoD is nu ruim 10%.

Prognose 2013:

We verwachten dat de volgende trends van belang zijn:

- Nieuwe titels verkopen, al voorafgaand aan de publicatie. Maar na drie maanden zakt de belangstelling: "zo gewonnen, zo geronnen".
- De rol van de auteur bij de verkoop bevordering blijkt steeds groter, voornamelijk bij het gebruik van Social media. Zij/hij creëert rondom de wording van het boek al een hype.
- Het effect van oude media (advertenties, boekbesprekingen) wordt steeds minder.
- De koper zoekt steeds meer via zoekmachines, en vergelijkt relatief weinig: "I want it, and I want it now". Kenmerkend voor internetgebruik.

stroom

Hoe kunt u hier uw voordeel mee doen?

Zet auteurs aan tot actief meedoen met sociale media, vanaf het begin van het ontstaan van het boek.

Optimaliseer voor zoekmachines: te beginnen met de titel, en vervolgens met de beschrijvingen. Een standaard tekst levert weinig belangstelling op. Plaats uw boek circa 1 maand voor de publicatiedatum compleet (voorplat, beschrijvingen) op BoekenRoute.

Reinier Rijke

Ewout: ik wil hier nog enkele eigen waarnemingen aan toevoegen.

Afgelopen jaren is de omzet in boekverkoop landelijk gedaald met 7-10% per jaar. De crisis is vooral merkbaar buiten de bestsellermarkt. Veel mensen die af en toe nog een boek kochten, kunnen dat niet meer.

Zelfs het CB (voorheen Centraal Boekhuis) heeft de bakens verzet en distribueert nu ook andere producten dan boeken.

De verkoop via webshops (bol.com blijft de grootste) neemt nog steeds toe. Mensen zoeken steeds meer via zoekmachines. Er blijven echter veel mensen de door hun uitgezochte boeken bestellen bij 'hun' boekhandel.

boven Ons voorland

Als we de huidige trends doorzetten denk ik dat de volgende ontwikkelingen ons in de kaart zullen werken. Dankzij de goedkope productie van pBoeken en eBoeken in zeer kleine oplagen kunnen we veel titels produceren. Dat gaat een keer opvallen.

Hoe krijgen we onze boeken bij de lezer?

1. Boekenroute (zie hiernaast), boenda.nl (ePub eBoeken), yindo.nl (pdf eBoeken, ook te leen).
2. aanbieden aan NBD Biblion (sinds kort ook eBoeken te leen).
3. Verkoop op evenementen.
4. Persoonlijke netwerken.
5. Opbouwen emailbestand voor BookcoopNL.

Op een gegeven moment ben je blij met elk exemplaar dat verkocht wordt en gelezen wordt.

stroom

Boeken & lezen

Ewout Storm van Leeuwen

Je bent schrijver en je wilt gelezen worden. Hoe bereik je je lezers?

Boekhandels kopen niet in van onbekende auteurs of van onbekende uitgever, dus dat verkoopkanaal is voor de Onderstromers niet toegankelijk. Gelukkig zijn er nieuwe technieken (print op verzoek, eBook) en is er Internet. Die zijn vrij toegankelijk voor eenieder, ook als je geen geld hebt.

In het kort staan de zelfstandige kleine uitgever of auteur de volgende verkoopkanalen ter beschikking:

1. Familie en vrienden, buren en de plaatselijke boekwinkel.
2. Webwinkels, de eigen website.
3. NBD|Biblion.
4. Lezingen, presentaties, voorlezen.
5. Evenementen, festivals, beurzen.

Een uitgever die is aangesloten bij het CB (voorheen Centraal Boekhuis) heeft automatisch toegang tot grote webshops (bol.com, Kobo, Ibookstore, etc). Verder kunnen boekwinkels er de bestellingen van klanten halen. Een aansluiting kost geld, maar alles gaat automatisch.

Een collectieve verkoop biedt vele voordelen. Een kraam met een mooi

assortiment boeken en aanverwante producten (beeldkaarten, posters, poppen, foto's...) trekt meer klanten dan iemand die drie boeken te koop heeft. En je kunt het werk verdelen over meer mensen.

Samen sterk.

Een persoonlijke benadering lijkt de sleutel te zijn om onze, toch wel speciale, boeken te verkopen. Enkelen onder ons hebben daar goede ervaringen mee. Want onze boeken gaan ergens over, er zitten boodschappen in, waarvoor je goede verstanders moet vinden.

Sarah en Hein kunnen daar meer over vertellen.

Er is een **6**e manier ontstaan.

De afgelopen paar jaar zakken de omzetten papieren boeken jaarlijks met vele procenten. Boekhandels krijgen het moeilijker en kopen steeds risicovoller in.

Sommige inventieve boekhandelaren pakken het anders aan. Zij richten hun winkels in, op wat Boekhandel Riemers in Groningen noemt: een totaalbeleving (artikel in De Zaak van de KvK Noord).

Het is een trend die in de VS opgang maakt en in Nederland ook aanslaat. In Den Haag doet Boekhandel Paagman iets dergelijks. Je kunt er zitten

lezen, koffie drinken, een praatje maken, nieuwe aanwinsten op je gemak doorbladeren. Er worden lezingen en workshops georganiseerd, discussies, schrijvers uitgenodigd, noem maar op. De uitgevers, schrijvers en journalisten vinden dit ook leuk om te doen.

Het is een van onze uitdagingen om een netwerk op te bouwen van dergelijke boekhandels en daar regelmatig gaan verschijnen met iets aansprekends.

Er is nog een **7**e manier ontstaan. De afgelopen paar jaar is het eBook ten tonele verschenen.

Daar kun je inventief mee omspringen. Je kunt bijvoorbeeld je boek meteen als eBook op de markt brengen tegen een lage (maar niet belachelijke) prijs. Uit onderzoek is gebleken dat veel mensen het papieren boek alsnog kopen als de inhoud hen bevalt. Fervente lezers willen een papieren boek in hun handen hebben. Op reis of voor een verkenning is een tablet handig (de eReader is al aan het verdwijnen).

Het ziet er naar uit dat het eBook niet het pBoek gaat vervangen, maar er aan vooraf gaat. Daar kunnen we op inspelen met de 'open source' Boekencoöp van Iwanjka.

Gratis pdf afladen, betalen achteraf als je het goed vindt, of meteen een pBoek bestellen.

Voor de commerciële "zekerheid" kun je het eBook inkorten. Iemand die het helemaal wil lezen koopt het pBoek wel, is de gedachtegang erachter.

stroom

Boeken schrijven

Ewout Storm van Leeuwen

Je bent schrijver en je wilt gelezen worden. Hoe houd je je lezer vast?

Boeken schrijven kun je leren. In de Engelstalige landen is 'Creative Writing' een studierichting aan de universiteiten. Schrijven is in de VS dan ook meer een industrie dan een ambacht. Hele teams van afgestudeerde 'broodschrijvers' ondersteunen beroemd geworden (= beroemd gemaakte) auteurs. In Nederland houden we het bij de redacteur van de uitgever en denkt verder iedereen dat hij/zij kan schrijven als je honderd of meer bladzijden op je tekstverwerker kunt zetten.

Boos? Dan kunnen we verder. Stel, je hebt een manuscript naar een uitgever gestuurd. Iemand daar gaat het lezen. Zuchtend wordt de bovenste van de stapel gepakt, cq op het scherm geroepen. Nummer drie die dag. Nog vier te gaan.

Al in de tweede alinea weet de redacteur niet meer waar het over gaat en hapert het vlotte lezen. Oké, stukje verder. Weer. Zucht. Afgekeurd. Wat is er gebeurd?

Als het vlot doorlezen bij herhaling hapert, legt een lezer het boek/artikel weg. Meestal voorgoed. Er is zoveel aanbod, men pakt wel wat anders.

Waarom?

Je wilt als lezer meegenomen worden in de voorstelling die de schrijver geeft. Je wilt begrijpen wat je leest en waar je ergens in het plot zit.

Plot?

Ja. De verhaallijn. Ik ken iemand die elke avond in bed een uurtje leest. Dan is het fijn als je in je boek bladert (dat natuurlijk is dicht gevallen) en meteen herkent waar je was gebleven. Je herkent het aan de fase waarin de plot (verhaallijn) verkeert.

Een spannend, boeiend verhaal is in elke fase herkenbaar. De verhaallijn is door het hele boek heen te plaatsen (ook als er iets raadselachtigs gebeurt, zelfs met flash-backs en flash-forwards).

Die verhaallijn heeft een spanning. Dat heet spanningsboog. Fictie of non-fictie: elk boek hoort een spanningsboog te hebben. En binnen die spanningsboog kleinere, per hoofdstuk of episode. Zelfs een dialoog heeft zo'n spanningsboog.

Er zijn universele regels voor het opbouwen van een spanningsboog. Voor het eerst opgeschreven (voor zover we weten) door Aristoteles in 335 voor Christus, in zijn Poëtica.

In het Nederlandse taalgebied zijn die regels samengevat in de vijf C's, die elke auteur hanteert.

En elke redacteur.

Confrontatie
Conflict
Crisis
Climax
Conclusie

Confrontatie. (Voorbereiding, taxeren hoe hoog de lat ligt).

Je beschrijft de hoofdpersoon en nevenpersonen in hun context. Couleur locale. Je geeft een hint van de ophanden worsteling. (Je schrijft toch alleen een boek als er iets spannends/moeilijks gebeurt?)

Conflict. (Aanloop). De tegenstelling wordt duidelijker tussen de protagonist en de antagonist. Beiden kunnen hoofdpersoon zijn, of een van de twee. Ze kunnen ook in één persoon verenigd zijn. Een van de twee kan ook een organisatie, een wet, een oorlog, een onbenoembare moeilijkheid zijn. Bij een non-fictie boek bijvoorbeeld iemand die het tegendeel beweert, ongelof, vastgeroeste denkbeelden...

Crisis. (Afzetten). Het conflict spitst zich toe. Er wordt, op een of andere manier, gevochten. Het is uit met de rust. Met de billen bloot.

Climax. (Sprong). De strijd wordt openlijk gevoerd. Er vallen doden en gewonden. Er wint iemand (prota of anta?).

Conclusie. (Neerkomen en omkijken). De nasleep van de climax. De beginsituatie is definitief veranderd.

Voor intuïtieve schrijvers is dit zeer moeilijk. Pas als je echt geroutineerd bent komt de spanningsboog ook intuïtief tot stand. Tot die tijd moet je hem later, met veel moeite en geprakkiseer,

boven

in het manuscript inweven.

Het helpt daarbij om van je hoofdpersonen en belangrijke nevenpersonen een levensloop te schrijven. Met die levenslopen in de hand kun je (achteraf) een plot schrijven. Het is sowieso handig om een samenvatting van je manuscript te hebben.

Het loont om in jezelf te investeren. Sprokkel zes, zevenhonderd euro bij elkaar en huur een redacteur in. Iemand die je niet kent en die jou niet kent. Een leesrapport haalt alle sterke en zwakke kanten eruit, op macroniveau (spanningsboog/plot), mesoniveau (opbouw, uitwerking) en microniveau (schrijfstijl, woordgebruik, spelling).

stroom Een punctuele redactie van je manuscript met behulp van Word/Wijzigingen bijhouden tenslotte, is niet makkelijk, maar noodzakelijk.

onder

Taal en trance

Desirée van Woerden

We kennen het allemaal wel. Er zijn boeken, die -als we er eenmaal aan beginnen- ons meevoeren in een andere wereld. Vanaf de eerste zin heeft het boek ons in de greep.

Als een kleurrijke film trekken magische landschappen en hun bonte gezelschap van bewoners aan ons voorbij. Als de hoofdpersoon ergens naar toe gelokt wordt door hemelse muziek, horen wij die muziek ook. We ruiken het woud waar hij door dwaalt en voelen het mos veren onder onze eigen voeten. We zijn in tranen als hij afscheid moet nemen van zijn geliefde en schrikken ons rot als er opeens een vervaarlijk monster voor hem staat. Voor we er erg in hebben zijn er vele uren verstreken. We zijn vergeten te eten en we voelen nog net op tijd dat we wel heel nodig moeten plassen. De sfeer van het verhaal blijft ons vergezellen op weg naar ons werk of achter de winkelwagen in de supermarkt. Nog weken nadat we het boek uit hebben, blijven we erover mijmeren en doemen de beelden van landschappen, personages en gebeurtenissen nog steeds regelmatig voor ons geestesoog op.

Een boek dat zo'n effect op ons heeft willen we allemaal graag lezen, toch?! Als schrijver droom je ervan zo'n boek

te schrijven. Je wilt je lezer bij de hand nemen, inwijden in jouw wereld en zijn aandacht tot het eind toe bij je verhaal houden. Je wilt dat als hij het boek uit heeft, hij het dichtklapt met een zucht van ontroering, voldoening en een beetje spijt dat hij zo snel gelezen heeft.

Waarin zit hem dat nu?

Voor een deel is het natuurlijk een kwestie van smaak. Een boek dat op de één diepe indruk maakt, kan de ander totaal niet bekoren. Er zijn echter wel degelijk boeken, die heel veel mensen betoveren, naast andere, die door een overgrote meerderheid als taaie kost ervaren worden; slaapverwekkend, niet aansprekend en niet om door te komen.

Naast schrijver ben ik onder andere ook hypnotherapeut. Tijdens mijn opleiding zei een docent ooit: "Het geheim van een goed boek is, dat er taal in wordt gebruikt, die hypnotische trance opwekt."

Dat is zeker waar. Een goed boek brengt ons in een andere bewustzijns-toestand. We worden er helemaal in-

stroom

gezogen en zijn ons vaak niet meer zo bewust van de feitelijke letters, woorden en zinnen die we lezen. We zetten deze meteen om in beelden, gevoelens, geluiden enzovoorts.

Wellicht heb je wel eens een verfilming gezien van één van je favoriete boeken en ervaren dat de film tegenviel. Je eigen beelden bij het boek waren veel mooier en levendiger. En de muziek bij de film... nee die klopte al helemaal niet. Zo zie je maar weer, ons eigen voorstellingsvermogen kan ons nog altijd veel mooiere films voortoveren dan Hollywood. Dat is nu ook juist wat lezen zo aantrekkelijk maakt. Goed nieuws voor schrijvers! De filmindustrie kan ons nooit helemaal wegconcurreren.

Dat levendige voorstellingsvermogen waarmee we taal onmiddellijk omzetten in beleving, is één van de kenmerken van hypnotische trance. Verlies van tijdsbesef is er ook één. Bovendien komt de focus op de innerlijke belevingswereld te liggen en prikkels uit de wereld om ons heen worden minder belangrijk. Het is een geestestoestand, die we allemaal kennen in ons dagelijks leven. Als we bijvoorbeeld dagdromen, routinematige handelingen automatisch uitvoeren of geconcentreerd aan het werk zijn, zijn we allemaal in trance.

Trance is een vermogen dat alle mensen hebben; de één kan het wat beter dan de ander en de uitwerking ervan kan van mens

boven
tot mens enigszins verschillen, maar een aantal kenmerken kunnen we er zonder meer voor iedereen aan toekennen.

Omdat de lezer van een goed geschreven boek in een staat van hypnotische trance verkeert en dit ook iets is wat wij wensen te bereiken met een boek dat we schrijven, kan het voor een schrijver van belang zijn kennis te nemen van de werking van hypnose.

Iemand die in een staat van hypnose verkeert, heeft veel beter toegang tot zijn innerlijke voorstellingsvermogen, zijn herinneringen, gevoelens en fantasieën. Hij is veel minder in staat logisch en kritisch na te denken en rationaliseert of analyseert niet of nauwelijks. Het onbewuste is aan het roer en niet het bewuste. Nu volgt het onbewuste ook wel degelijk een bepaalde logica volgens specifieke wetmatigheden. De logica van het bewuste is lineair en systematisch. Het bewuste is dol op netjes geordende gegevens in hokjes, rijtjes, grafieken en tabellen. Het onbewuste is associatief; het verbindt alles wat in de verste verte maar overeenkomsten of verschillen heeft aan elkaar en maakt daarvoor gebruik van zintuiglijke en emotionele bruggen.

Schrijf je bijvoorbeeld over een tiener die verliefd wordt, dan ziet de lezer onmiddellijk zijn eigen grote jeugdliefde voor zich en beleeft de gevoelens van zijn eerste verliefdheid opnieuw. Noem je de geur van lavendel, dan hebben veel mensen daar hun eigen

associaties mee. De één voelt meteen het kussen tegen zijn wang waar hij als kind op sliep, de ander is terug in het huis van zijn oma, terwijl de derde weer helemaal op vakantie in Zuid-Frankrijk is.

Een belangrijke stelregel in de hypnotherapie is: 'alle verandering, leren en gedrag is onbewust.' Wat we ons bewust zijn is maar een zeer klein deel van wat we zijn, doen, denken, voelen en beleven. Het onbewuste is veel groter dan ons bewuste en beïnvloedt ons ook in veel grotere mate. Een verhaal gaat pas echt leven, als dat hele grote onbewuste wordt aangesproken. Dat betekent niet, dat we het bewuste geheel kunnen negeren. Als het bewuste te zeer getergd wordt door irrationele onlogica, zal het juist het roer weer overnemen om heel snel af te rekenen met al die irritante onzin. Daarom moeten we het bewuste juist tevreden- en geruststellen, bijvoorbeeld door correct taalgebruik, een logische opbouw van het verhaal en een geloofwaardig en liefst ingenieus plot. Zo kunnen we ongestoord het onbewuste verleiden en verlokken zich helemaal over te geven aan de betovering en bekoring van alle beelden en belevissen in ons verhaal.

Het onbewuste staat open voor suggesties en vat deze ook heel letterlijk op.

Dat is interessant.

Door ons te bedienen van taal, geven we constant suggesties.

boven

Als we ervan uitgaan dat we onze lezer in trance brengen met ons schrijven, kan het van nut zijn ons eens te verdiepen in hoe het onbewuste omgaat met suggesties. Zo begon ik dit betoog met: "We kennen het allemaal wel."

Wat ik met dat simpele zinnetje doe, is je vertellen, dat er iets gaat volgen wat relateert aan een ervaring, waardoor je de sluis naar je herinneringen al open zet. Ik heb je gesuggereerd dat er nu iets gaat komen wat je zult herkennen. Daarom ga je gevoelsmatig met de informatie om en toetst deze aan je eigen ervaring. Je bent meteen in de stemming om je eigen associaties op te laten komen en dus al helemaal voorbereid om in trance te gaan. Ik had ook kunnen openen met: "Sommige boeken vinden bijna alle mensen interessant."

Dat is een bewering, die de ratio aanspreekt. Het effect daarvan is, dat je denkt: "is dat waar?" en dan stap je met je bewuste, analytische geest in het verhaal en zul je het op een hele andere manier lezen.

Suggesties hebben veel te maken met de zinsconstructie. Door alleen maar een zin te beginnen met 'omdat' geven we al de suggestie dat er iets gaat volgen wat een gevolg is van iets anders. Door het woordje 'maar' te gebruiken suggereren we een tegenstelling. Omdat we te maken hebben met een lezer in trance, zal hij waarschijnlijk helemaal niet zo goed opletten of dat verband of die tegenstelling wel reëel is. Daarom kunnen we gemakkelijk verbanden en tegenstellingen suggere-

stroom

ren, die dat in absolute zin misschien niet helemaal zijn.

Is dat zo?

Omdat ik het op deze manier verwoord heb, let je natuurlijk heel goed op! Omdat ik je hier nu net op gewezen heb, laat je je niet zomaar om de tuin leiden. Maar, ook dat is weer een suggestie. Hoeveel suggesties zitten er al wel niet in deze alinea?! Zie je hoe onontkoombaar het is?

Daarbij komt ook nog, dat het onbewuste gevoelig over het woordje "niet" en alle andere vormen van ontkenning heen leest en luistert en daarom nu gelooft dat hij ontkomen is.

Tja... waaraan eigenlijk?!

Nog een belangrijke stelregel uit de hypnotherapie is: 'het onbewuste kan geen ontkenning vasthouden.'

Wat betekent dat? We kennen allemaal wel het voorbeeld van: 'je mag aan alles denken, behalve aan een roze olifant.' Wat zie je dan voor je?!

Dit gebeurt maar al te gemakkelijk. Je voert bijvoorbeeld een nieuw personage ten tonele en schrijft over hem: "De man had geen baard." Onmiddellijk ziet je lezer een man met een baard voor zich en moet gaan nadenken: "oh nee, hij heeft juist geen baard," om vervolgens die baard van zijn innerlijke beeld af te poetsen. Het kan nog functioneel zijn, als de hoofdpersoon de man eerder heeft gekend, toen hij nog wel een baard had, of als alle mannen in het verhaal een baard hebben behal-

boven

ve die éne, maar in de meeste gevallen zal het handiger zijn gewoon meteen zijn gladde kin te beschrijven.

Nog een voorbeeld: "Haar huis is bepaald geen paleis." Als je eerder over haar zuster geschreven hebt, die wel in een paleis woont, kan het contrast een sterk beeld oproepen. Schrijf je dit echter zonder meer, dan ziet de lezer meteen een paleis voor zich en moet vervolgens gaan omschakelen naar het armzalige stulpje met het ingezakte dak, waar deze vrouw wel in woont. Zeg dat dan meteen! Dat scheelt je lezer een heleboel irrelevante beelden.

stroom

Het gebruik van beeldspraak

en vergelijkingen kan de voorstellingen die je oproept enorm verrijken en daarmee de trance van je lezer verdiepen. Hou er echter rekening mee, dat de in trance verkerende lezer overal zonder onderscheid plaatjes van maakt en deze onwillekeurig aan elkaar plakt en door elkaar heen weeft. Al die plaatjes roepen ook sferen en gevoelens op. Bij 'helderblauwe ogen als de hemel op een stralende zomermiddag,' kunnen wij ons wel iets voorstellen. Je ziet er meteen een kleur ogen bij en ook een heldere, plezierige, aantrekkelijke en sympathieke blik. De lezer vindt dit personage meteen aardig en charmant, zonder er verder ook nog maar iets van af te weten. Niet alleen de kleur ogen, maar de hele persoon, inclusief zijn of haar karakter wordt onmiddellijk geassocieerd met een stralende zomermiddag. Als dit is wat je beoogt, is dat natuurlijk prima.

onder

Beeldspraak en vergelijkingen kunnen het verhaal echter ook totaal vermoorden als ze onhandig gekozen worden. Stel je voor, je leest een boek over een dappere, nobele ridder. Je reist al een tijdje met hem mee en hebt je al helemaal ingeleefd in deze edelmoedige, romantische persoon en al zijn avonturen.

Ergens in het verhaal moet de ridder een draak verslaan.

Deze verschijnt in de opening van een grot, vervaarlijk briesend met drie koppen tegelijk; er komt rook uit zijn zes neusgaten; je ruikt de zwaveldampen al. Drie koppen dreigen en happen naar de ridder. Hij heeft zijn zwaard getrokken, onversaagd, klaar voor de aanval. Maar dan lees je: "De drie nekken van de draak waren wel zo lang als die van giraffen."

Huh?! Wat doen die giraffen hier?

Je schrikt op uit je trance. Hier moet je even heel diep over nadenken. Giraffen, in de donkere middeleeuwen in Noord-Europa?! Die ridder heeft van zijn leven nog nooit een giraf gezien. Niet dat je dat allemaal zo logisch bedenkt; je was immers in trance. Je was echter helemaal geassocieerd met de ridder en leefde met hem in een wereld waar die beesten niet voorkomen. En erger nog.

Het verhaal was spannend, dus lees je toch maar weer verder. De ridder houdt één van die halzen van de draak af met zijn zwaard. "Arme giraf!" gaat er door je heen. Juist omdat het beeld zo vreemd is in deze context, blijft het

boven

hangen. Je ziet nog steeds die gevlekte giraffennek voor je en ook dat koddige kopje erop met die afgestompte hoorn-tjes en de reebruine ogen. In plaats van je in te leven in de avonturen van de ridder, bloedt je hart nu voor een giraf, die niet eens in het verhaal voorkomt.

Het onbewuste wordt met name aangesproken door zintuiglijke taal. In de NLP*, een belangrijke stroming in de moderne hypnotherapie, spreekt men over zintuig-modaliteiten. Dat zijn de innerlijke representaties van onze zintuiglijke waarneming in onze herinneringen, dromen, fantasieën en voorstellingen. Het gaat hier over: zien, horen, voelen, ruiken en proeven.

Voor schrijvers is dit een uitermate interessant onderwerp; dit is het materiaal waar wij mee werken. Wat het kleurenpalet is voor de schilder, wat de klanken van verschillende muziek-instrumenten zijn voor de componist, dat zijn de zintuigmodaliteiten voor de schrijver.

Per slot kunnen we enkel taal gebruiken om beelden, geluiden, gevoelens, geuren en smaken op te roepen en te verweven tot ervaringen, waarin de lezer geïnvolveerd raakt.

Over zintuiglijk taalgebruik en de invloed daarvan op het onbewuste valt heel veel te vertellen. In het volgende nummer van de 'Onderstroomboven' zal ik daar een compleet artikel aan te wijden. Voor nu wil ik erover zeggen, dat veel gebruik van zintuigmodaliteiten in je taal en regelmatig afwisselen van zien, horen, voelen, ruiken en proe-

ven, trance opwekt en het -mits op een juiste manier toegepast- het voorstellingsvermogen van de lezer of toehoorder prikkelt en ten volle mobiliseert. Ook een aantal andere onderwerpen uit de hypnotherapie, zoals de hypnotische inductie, suggesties en taalvormen, associatie en dissociatie, symbolen, archetypische beelden, beeldspraak, vergelijkingen en parabels zal ik in toekomstige nummers verder uiteenzetten in relatie tot schrijven.

boven

* Neuro Linguïstisch Programmeren. Stroming in de psychologie, in de jaren 70 ontwikkeld door Bandler en Grinder, door het observeren en analyseren van hoe succesvolle therapeuten met hun cliënten communiceren.

Hier zit Desirée (rode bloes) de gedenkwaardige bijeenkomst op 28 november 2012 bij Arti voor, waar het besluit werd genomen om dit Magazine te beginnen. Het was de tweede keer, na de oprichtingsbijeenkomst op 28 oktober in Ruigoord, dat het collectief bij elkaar kwam teneinde de beweging verder vorm te geven. (foto: Hein van Elteren)

Boekrecensies

Een jeugdig kiessysteem.

Sarah Morton

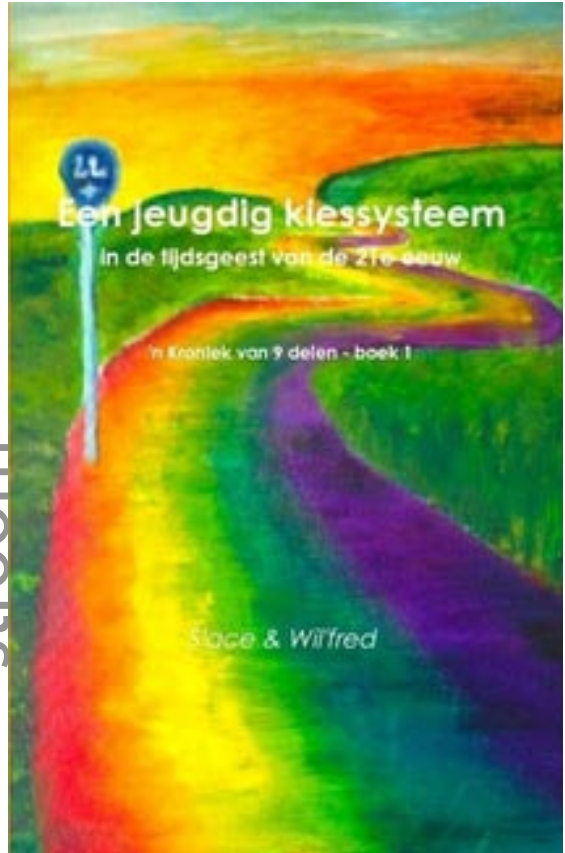
Onlangs viel er een dun pakketje bij me in de brievenbus. Het was een boekje dat ik voor een recensie aangeboden kreeg.

De omslag is een pad/weg in alle kleuren van de regenboog, dat uitloopt in een hemel. Eromheen is gras. Door dit schilderij kreeg ik zin om het te lezen. Het boek heeft geen titelpagina, viel meteen op.

Mooi, filosofisch taalgebruik vaak. Creatieve woordcombinaties als 'energetisch bewegen' en 'strengzinnig' (verbonden zijn via een streng). Voor een van de auteurs is water een inspiratiebron en betekent het veel meer dan voor de meeste mensen. Het staat voor stroming, levenskracht en dynamiek.

Als begeleidende brief bij het boek is ook een kaart van de riolering en waterhuishouding gebruikt. Gevoel voor humor heeft deze auteur wel.

Het boek gaat over bewustzijn. Door de kwantsprong van velen, is er een ander soort bestuur nodig. Een die gebaseerd is op verbondenheid en afstemming. De huidige politiek is achterhaald en vastgeroest. Hoewel de wereld en de mensen veranderd zijn, is

stroom

het systeem hetzelfde gebleven. Nieuwe inzichten en een hoger bewustzijn bieden mogelijkheid voor een andere manier van samenleven.

Het boek bestaat uit een paar delen, zoals een voorwoord en inleiding. Aan de politieke historie worden tientallen bladzijden gewijd. Veel geschiedenis was zo neutraal weergegeven, dat het moeilijk was de aandacht erbij te houden.

Ook het huidige systeem wordt uitgelegd. Soms had ik het gevoel een studieboek te lezen. Wel legt het boek

goed uit waarom een dergelijke politiek niet de belangen van de burger kan behartigen. De auteur voelt geen verbondenheid met de verkiezingen; de bestuurders kent hij niet, het is een poppenkastspel en hij heeft niet het gevoel enige invloed te kunnen uitoefenen. Zijn belangen blijven onbeantwoord of komen alleen in heel algemene zin aan bod.

Er komen een paar voorbeelden voorbij van democratie en ook uitspraken van Pim Fortuyn passeren de revue.

Het "nieuwe kiessysteem" dat voorgesteld wordt, lijkt gebaseerd op oude denkwijzen en systemen. Alleen de indeling is anders. Ook kinderen en jongeren kunnen meedoen en ze kunnen iedere dag hun keuze aanpassen, in plaats van een keer in de vier jaar. Het wordt zo meer een organisch proces en beweegt mee met het leven van ieder mens. De burger heeft zo meer invloed op zijn leven, is het idee. Dit zou het gevoel van betrokkenheid ten goede komen.

De nummering die ze voorstellen, heeft ook weer een (astrologische) betekenis.

Waar de auteurs heen willen, werd mij niet helemaal duidelijk. Het boek lijkt een samenraapsel van verschillende werkelijkheden, ook omdat de auteurs niet zeker lijken van hun zaak en het vooral als een mogelijkheid brengen.

Al met al een aardige poging om de maatschappij om te vormen.

Auteurs: S'ace & Wil'fred.

ISBN: 9781446601457

Verkrijgbaar bij lulu.com

PROFIELENBIJLAGE

Het aanhangsel 'profielen' is een vaste bijlage bij het Onderstroomboven Magazine. Deelnemende auteurs, uitgevers, kunstenaars en andere betrokkenen kunnen hier een presentatie plaatsen van hun kunnen, van zichzelf of wat anders.

De standaard van vier pagina's per persoon is geen gegeven, het is een uitnodiging. Een enkele bladzijde is ook al mooi.

Deze bijlage zal groeien en langzaam veranderen. Het actuele resultaat zal bij elke editie van het Magazine, op papier of digitaal, te vinden zijn (geüpdate = bij de tijd gebracht)

De persoonlijke pagina's van Sarah Morton

"Mijn naam is Sarah Morton. Met zes jaar ben ik gediagnosticeerd met autisme.

Afwijkend en toch zo gewoon, is mijn levensverhaal over welke invloed een etiket op me had en ook wat mij perspectieven bood.

Eens zei de school over me dat 24-uurszorg de enige mogelijkheid is. Ik was zeventien jaar toen er een begeleidster in mijn leven kwam die mijn mogelijkheden zag en erkende en me op weg hielp naar een zelfstandig en zinvol leven. Inmiddels woon ik op mezelf, ook door de steun en het vertrouwen van mensen die achter te staan. Het voelt als mijn levens-taak om andere mensen die klem zitten, een stem te geven.

Door het hele land geef ik lezingen en interviews, om mensen bewust te maken en mijn inzichten te verspreiden. In de boekenbijlage zijn de zes boeken te vinden die ik tot nu toe heb gepubliceerd. Ik beheer daarnaast drie websites:
www.dus-sarah-morton.info
www.afwijkend-en-toch-zo-gewoon.nl
www.ziek-van-angst.nl

Nog vrij recent iemand die een dolk in mijn hart heeft gestoken. Een glazenwasser, toen ik onkruid aan het wieden was in de stadsboerderij waar ik vrijwilligerswerk deed.

Hij vroeg of ik het nog leuk vond en ik zei maar 'ja'. Toen begon hij te drammen over zere knieën en dat het slecht voor mijn rug was en vroeg wanneer ik naar huis mocht en wanneer ik opgehaald zou worden(!). Dus bij voorbaat mij als gehandicapt en hulpbehoevend zien. Ik zei ook dat ik gewoon met de Randstadrail naar huis ging, wat hij kennelijk moeilijk te geloven vond.

De oude schaamte en vernedering kwam weer boven, van jarenlang (tot dik in de zeventien jaar) aangewezen zijn op 'het taxibusje'.

Ik heb kinderen gezien die niets mochten dan stilstaan en pootjes geven. Toen een meisje van een jaar of acht een beetje aan het wiebelen en rondlopen was, sleurde de moeder haar op een gegeven moment naar zich toe en schudde haar door elkaar. Ze deed haar dochter nog even op een hatelijke manier na, met de toevoeging om er alsjeblieft mee te stoppen.

Er heerste een snijdende wind, misschien had dit kind het wel koud.

Ik maak me zorgen over de blokkades die dit meisje op gaat lopen in haar leven. Geen bewegingsruimte. Frustratie en afwijzing. Waarom moeten kinderen

met een probleem leven dat niet van hen is? Hoeveel opgroeiende mensen kunnen nog echt kind zijn? Waarom mogen ze alleen spelen op aangewezen plekken en tijdstippen?

Veel kinderen zitten vastgebonden in een buggy voor hun 'veiligheid'. Laat gebrek aan lichaamsbeweging nu net een van de grootste gezondheidsrisico's zijn. Los van een slechtere conditie en meer kans op overgewicht, lopen de kinderen allerlei blokkades op en missen essentiële ervaringen. Ze kunnen zich nauwelijks bewegen door de riemen en niemand lijkt naar hen om te kijken. Zou je het daar niet (levens)benauwd van krijgen?

Wanneer het kind met de rug naar je toe zit, is er 'vanzelf' minder interactie en positieve aandacht. Voor het kind is het moeilijker om de ouders te bereiken, zeker als die met 'belangrijkere' zaken bezig zijn, zoals telefoneren, etalages bekijken of 'volwassen' gesprekken voeren met vrienden.

Is het kind 'uit beeld' lijkt ook de verbinding verbroken. Ouders zijn zich niet bewust van hoe het zich voelt. Probeert het kind aandacht te trekken, wordt het vaak als een stoorzender gezien. Niet zelden krijgt het een snauw of komt er helemaal geen antwoord.

Veel peuters zitten nog met een fopspeen in hun mond, zodat ze even stil zijn. Het uiten van gevoelens is zo bijna onmogelijk, als het 'op slot' is gezet. Bij veel van die kinderen zie ik ingehouden verdriet, woede of angst. Dit kan een opslag worden van onverwerkte gevoelens, onrecht en eenzaamheid. Kinderen

krijgen de boodschap dat zij er niet toe doen en je naar hen niet hoeft te luisteren. Ik stel het hard. Zachte heelmeeesters...

Toch is niet 'de buggy' het probleem. Als een kind moe is van het lopen, kan het geen kwaad als het even mag uitrusten in die 'stoel'.

Ook een kind regelmatig voor de televisie parkeren (al dan niet vastgebonden in een 'wippertje') en zelf iets anders gaan doen, kan voor blokkades en psychische problemen zorgen, zeker als de programma's hun werkelijkheid worden. De indrukken kunnen ze niet altijd verwerken, waardoor ze (op latere leeftijd) concentratieproblemen kunnen oplopen en minder stuurbaar zijn. Niet het gezin of hun natuur maar het aanbod op televisie gaat hun dagritme bepalen.

De westerse maatschappij staat in het teken van snelheid (zoveel mogelijk doen in zo min mogelijk tijd) en gemak (zo min mogelijk moeite en aandacht).

Een 'kindertijd' is er niets voor niets. Het is een tijd van opgroeien, van leren, ontdekken en ervaren.

Wanneer kinderen deelnemen aan het leven, in plaats van het slechts te ondergaan, krijgen ze de kans om vaardigheden aan te leren en ontdekken ze hoe de wereld in elkaar zit. Veel jonge kinderen helpen graag mee. Taakjes zoals groenten of fruit in de boodschappenwagen leggen of schoonmaken kunnen ze interessant vinden en ze voelen zich 'groot' en nuttig.

Peuters die zelf mogen lopen en baby's die gedragen worden (bijvoorbeeld in een draagdoek) zien er doorgaans meer

ontspannen uit en zijn ook geestelijk bijdehanter. Hun blik is helder en open. De uitstraling en levensenergie van deze kinderen is veel mooier. Meestal zijn ze socialer. Er is 'vanzelf' meer interactie tussen ouder en kind. Ook als ze niet gericht met elkaar bezig zijn, zijn ze zich bewust van elkaar en is er terloops contact. Doordat ouders op hun kind moeten letten, zeker in het verkeer, hebben ze ook meer aandacht.

Bij het oversteken kun je ze ook een handje geven. Zo raken ze ook eerder wegwijs in de buitenwereld.

Baby's die zich tegen mama (of papa) aan weten, waar ze zich het meest thuis voelen, kunnen vanuit een veilige positie de omgeving in zich opnemen, waar ze later zelf deel aan zullen nemen. Hun natuur rekent op beweging en indrukken. Door het schommelen kunnen ze hun eigen ritme vinden. Het is de oudste manier van dragen. De kindjes hoeven geen aandacht te trekken om hun constante behoefte aan lichaamscontact te vervullen en voelen de warmte en horen de hartslag.

Zodra ik op de zachte bank in het praktijkkamertje neervlijde, vielen de spanningen van me af. Meteen vulden mijn aderen zich met energie, nog voordat Miranda begon.

Zij zag een duidelijk verschil met de eerste keer. Mijn blik was helder en open, ik 'zag' meer.

"Ik heb ervaren hoe het is zonder ego", zei ik.

Toch was ik er nog niet.

"Ik laat nog steeds over me heen lopen en 'flap' er nog steeds geen dingen uit",

gaf ik aan.

Ik was nu aan de derde sessie toe, daarna zou ik helemaal mezelf kunnen zijn.

Mijn grenzen kan ik beter aangeven.

Ook na vorige sessies heb ik dit al gemerkt, vooral met snoepen.

Vanaf heden zou mezelf laten kleineren, verleden tijd zijn. Met ego heeft dit niets te maken, ik zou mijn grenzen aangeven vanuit eigenwaarde.

Miranda kreeg het beeld door van een symbolische kerker, waarin ik lange tijd opgesloten zat. Mensen die voor me beslissen en etiketjes plakten. Hoewel mijn bewustzijn al heel ergens anders was, hield men mij op 'mijn' plaats. Instanties maken ouders bang en stellen dat er maar één mogelijkheid is. Er ontstaat een verwijdering tussen ouders en kind.

De laatste tijd probeerde ik meer ruimte voor mezelf te creëren, om het dan weer in de kaderen. Ook dat beeld klopte wel. Momenten dat ik mezelf afschermde voor de wereld, omdat ik vaak niet blij was met wat ik zag. Een deel in mezelf dat me overhaalde om 'in slaap' te blijven.

Mijn keel zat weer dicht. Miranda kreeg een hoestbui en raakte even haar stem kwijt, zo heftig was het. Ze voelt andermans pijn en kwalen in haar eigen lichaam.

Miranda liet mijn energie circuleren om de blokkades en negatieve energieën los te maken en af te laten vloeien. Ze leidde me naar mijn eigenheid. Een symbolische zolder waar ik onwennig rondkeek. Toch liep ik door. Mijn intrinsieke zelf leren kennen, zonder een ego dat in de weg stond, was een openbaring.

“Je bent nu uit de kerker en niemand zal je meer opsluiten”, waren haar afsluitende woorden.

Met een bevrijd gemoed keerde ik naar huis. Vol energie. Ik had weer zin in het leven en kon veel aan. Het verleden van loze beloften, pesterijen, vernederingen, beknotting en schaamte, het leek allemaal verdwenen. Niet dat ik me het niet herinnerde. Scherper dan ooit zelfs. Miranda merkte ook op dat je hele leven als een film voorbij kan komen. Maar ik betrok het niet langer op mezelf. Het voelde als een innerlijke schoonmaakbeurt. Er waren ineens oneindig veel mogelijkheden.

Daarna heb ik donkere en bewolkte dagengehad, met de nodige regenbuien. Ik voelde me weer waardeloos of een lastpost. Langzaam klaarde het op en was het alsof er geen vuiltje aan de lucht was. Een heldere hemel.

Wat me te doen stond was helder. Meewerken aan een gezondere en mooiere wereld waar we een band met de natuur kunnen scheppen. Waar kinderen echt kunnen spelen en ontdekken en zo waardevolle ervaringen opdoen, zelfredzaam kunnen worden en als mens groeien. Zonder druk. Waar ze zichzelf kunnen zijn, zonder angst voor verstoting of spot.

Leven naar echte (spirituele) waarden en inzichten. Voorbeelden geven van liefdevolle en menswaardige omgangsvormen en leven met de natuur, in plaats van steeds de aandacht op wat er mis is.

Ik ben voor volledige openheid over zaken, dus wat er aan de hand is zal ik

zeker niet verzwijgen. Daarnaast wil ik me meer richten op positieve voorbeelden.

Ook kinderen hebben natuurlijke grenzen nodig, wat betreft echt gevaarlijke situaties of overmatig snoepen of tv-kijken. Wanneer opvoeders vanuit liefde en inzicht handelen, in plaats van omdat het zo uitkomt, zullen de kinderen het ook eerder begrijpen en zal het bijdragen aan hun levenskwaliteit. En hoe zit het met de grenzen van kinderen zelf? Wie beschermt en respecteert deze?

Er zijn veranderingen op komst. Het loslaten van zekerheden, of beter gezegd: wat we gewend zijn. Het laten gaan van beperkende overtuigingen en heersende opvattingen. Ons zelfbeeld (ego) waarin we vastgeroest zitten en die we vaak als kind meekregen. Iedereen heeft een indruk van zichzelf. Daar is niets mis mee, zolang het je leven niet gaat bepalen. Door met een open en ‘neutrale’ blik waar te nemen, kunnen we ook kinderen zien zoals ze van nature zijn, in plaats van wat ons uitkomt. Door voorbij de grenzen van ons persoon en onze kaders te gaan, kunnen we ons verplaatsen in iemand anders.

Wil niet iedereen dit diep van binnen? Zijn wie hij in essentie is en kunnen doen wat zin geeft?

Bronnen:

www.stichtinglichaamstaal.nl/dragen-van-babys

www.vrij-natuurlijk.nl/2010/06/leven-en-spelen-volgens-je-eigen-natuur/

www.peuterplace.nl/peuter/beweging.htm

www.sjamaanmiranda.nl

De persoonlijke pagina's van Iwanjka Geerdink

Iwanjka heeft twee boeken geschreven 'Diagnose Levensklem' (2010) en 'Novaglobe' (2011). Hij houdt zich primair bezig met de creatie van een 'nieuwe wereld' en doet dit met alle vormen van expressie. Hij is tevens als 'director Global Freedom Concerts Europe' verbonden aan de 'Artists4Freedom' beweging, gestart door Gia Ibarra in California.

Ik wordt er bijzonder blij van deelgenoot te zijn van dit 'magazine'... wie had dat 10 jaar geleden gedacht toen ik nog 'projectmanager finance' was bij de ABN AMRO...

In 2008 ben ik 'gecrasht' of, zoals ik het zelf noem 'levensklem geraakt'. De psychiatrie heeft mij in een half jaar tijd zeven psychiatrische labels toegedicht.

Variërend van Burnout tot 'As2 Cluster B' (persoonlijkheids stoornis). En zeker ook wellicht Asperger (een stoornis op het autistisch spectrum).

Ik benadruk dit omdat de ik de huidige GGZ 'heelkunde' als een van de primaire oorzaken zie voor een suicide-poging in 2008.

Na die poging heb ik zeven weken in de psychiatrische kliniek gebivakkeerd. Genoeg om van binnen uit te zien hoe ziek die is. Die psychiatrie. Althans, dat is mijn hypothese en wellicht diagnose. Van de psychiatrie. Drie dagen na mijn suicidepoging wist iets in mij: "Ik ga weer leven. Ik weet niet hoe of wat, maar ik ga weer leven". En een 2e zin in mijn hoofd was: "Waarom was een oprechte, mislukte suicidepoging het enige medicijn?". Na 7 weken ben ik in een Daihatsu Cuore weggereden uit de psychiatrie. Naar het licht. Naar Biarritz, en daarna 3 weken louteren op Corsica. Bij geluk heb ik mijn eigen 'cure' gevonden. Die ik graag deel met eenieder die 'psychisch in de knoop raakt'.

Dat boek kun je via boekenroute kopen, of via mijn homepage downloaden. Ook via 'waardebepaling achteraf'. En ik vind het ook prima dat je niet in 'euro's' betaalt maar in 'flhoras': dat je een uurtje besteedt aan de diverse Novaglobe cooperaties, waar de BookcoopNL er eentje van is. Flhora staat

voor Flora Hour... een uur uitwisseling van talent. Een urenbank zegmaar. Omdat ik -en velen met mij- geloven dat het huidige geld niet (meer) deugt. En er valt zoveel te doen voor zoveel verschillende talenten dat er altijd wel iets te doen valt. Als je wilt.

Na het voltooien van het Diagnose Levensklem boek bedacht ik me dat ik mij beter kon toeleggen op het 'helen' van de maatschappij dan het helen van individuele mensen. Dat laatste is dweilen met de kraan open, zolang ons huidige "systeem" het ene mens na de andere vermorzelt... (tevens volgens mij een thema in het boek 'Ziek van Angst' van Sarah Morton, zo voelde ik mij tijdens mijn neergang...).

Dat inzicht resulteerde in het co-op-richten van de landelijke politieke partij 'Nieuw Nederland'. Ik ben zelfs nog campagneleider geweest, 'whynot' was mijn gedachte... ik beloof niets, en als niemand de handschoen oppakt, laat mij het dan doen. Na de verkiezingen heb ik met Jolanda Verburg, Liduina Wildenburg en Martijn Brasem (tevens auteur van het boek 'Gelijkheid Vrijheid Verbondenheid') 'De Nieuwe Samenleving' opgericht, afgekort 'De-NieSa'. Bedoeld als ankerpunt van een nieuw systeem. Want ook een nieuwe wereld vraagt een systeem. Woorden als Flowconomy, Harmonicracy en Icity vormen de basis. In mijn beleving vraagt een nieuwe wereld om een nieuwe taal. En ook die kunnen we creëren... als we willen. Maar niemand hoeft hem te spreken. Niets moet. 'Using words you will find astrange...'

(Pink Floyd, On the Turning away).

En om maar gelijk groot te denken: Novaglobe is de naam geworden van het mondiale fundament. Waarbij samengewerkt wordt met de Club van Budapest (Ervin Laszlo - Global wisdom council), Occupy beweging(en), Zeitgeist movement, Artists4Freedom (California), etc. In 2011 hebben we een Novaglobe 'Changeposium' georganiseerd tijdens het Landjuweelfestival in Ruigoord. Impressies van de diverse voordrachten zijn te vinden op www.novaglobe.org.

Coöperaties en ecovillages vormen de basis van het nieuwe systeem. Het gaat niet meer om competitie en winstbejag. Maar om samenwerking en creatie. En het genereren van stroom.. dat de creatie van de een door een ander ervaren wordt. Mooi te zien hoe onderstroomboven en 'flowconomy' dezelfde geest delen. Het gaat niet meer om die paar 'sterren' die door de industrie uitgemolken worden, maar het gaat er om dat iedereen kan schitteren. En internet en ICT maken dat mogelijk. Iedereen kan die schrijver zijn. En lezer.

Daarin is de BookcoopNL dus gelijk een voorbeeld. Om te laten zien dat het werkt. En hoe. De open source economie. Andere voorbeelden zijn er ook al: de wikipedia (een EncyclopedieCoop), Linux (een OperatingSystemCoop), Couchsurfing (een HuisDeelCoop). Etc. Wil je hier meer over lezen, zoek dan het Novaglobe boek op. Die kun je verkrijgen via amazon.

com of boekenroute.nl. Of het ebook via waardebeoordeling achteraf via www.novaglobe.org/bookcoopnl-dutch

Goed, genoeg nu. Nog een laatste noot... een gedicht dat mijn moeder niet kende toen ze mijn naam aan mij gaf... een gedicht van Slauerhoff. En ik begin me meer en meer in de geest van dit gedicht te herkennen. Naar verluidt heeft Slauerhoff dit gedicht geschreven als ode aan het pure artiestschap... en als verafschuiving van een geestdodende industrie. Laat ik daar nu voor ijveren...dat iedereen zijn talent mag gaan uiten. Zijn stem mag zingen, of zijn of haar verhaal mag optekenen. 'Shine on you crazy diamond'. Ja, jij ook. Als je de roep voelt. En wij helpen je graag. Het is een wondervolle wereld...

Meer: www.iwanjka.novaglobe.org

DE SCHALMEI

Zeven zonen had moeder:

Allen heetten Peter,
Behalve Wanjka die Iwan heette.

Allen konden werken:

Eén was geitenhoeder,

Eén vlocht sandalen,

Eén zelfs bouwde kerken;

Maar Iwan die Wanjka heette

Wilde niet werken.

Op een steen in de zon gezeten

Bespeelde hij zijn schalmei.

"O, mijn lieve,

Mijn lustige,

Laat mij spelen,

In de schaduw van mijn

Korte rustige vallei

Laat andren werken,

Sandalen maken of kerken

Wanjka heeft genoeg aan zijn schalmei."

De persoonlijke pagina van Ewout Storm van Leeuwen

Hier wandel ik vaak. Het Oosterzand en het Westertzand in Uffelte. In het midden van de foto, bijna niet zichtbaar, vliegt een witte reiger op. Hij heeft me gezien.

Ik woon nu al tien jaar in Uffelte. Ik kwam er om begeleider te zijn op een lederwijs schoolexperiment ('democratic school'). Dat duurde maar twee maanden. Ook in Zuid-Engeland was ik maar twee maanden tuinman op een landgoed/hotel. Terug naar Uffelte, down en out. Geen huis, werk, geld en geen moed meer. Ik woonde in een tent op de kampeerboerderij waar de -inmiddels opgedoekte- school was geweest. In september kon ik een trekershut huren van 3 x 4 meter, met een slaapvliertje. Toen kon ik ook een bijstanduitkering aanvragen, want ik had een adres.

Ik heb er meer dan twee jaar gewoond. Winter 2006/7 kreeg ik mijn huidige woning, Wilgenstraat 12.

Geleidelijk heb ik mij uit mijn 'Diagnose Levensklem' omhoog gewerkt. Door te schrijven. Zelfs als de stuifneeuw door mijn hut gierde, zat ik nog met een hete kruik, slaapzak en handschoenen te typen. In 2006 heb ik, dankzij een schenking, Uitgeverij Magister kunnen oprichten en twee delen Elfenwoud uitgeven.

Ik ben sedert 2009 partner in de zorgboerderij Madelief in Kranenburg (D) bij Nijmegen, waar ik anderhalve dag in de week werk, de andere dagen ben ik in Uffelte of op reis. Regelmatig naar Suriname, waar ik sinds kort adviseur ben in een landherstel project.

In 2009 kwam Elfenwoud opnieuw uit, geheel herschreven met behulp van een ingehuurd redactrice en uitgebreid tot vijf delen.

Vervolgens kwamen in 2010 tm 2012 acht delen van Het Versluisde Land uit, een spiritueel epos van 1900 bladzijden. Hierin beschrijf ik precies wat we n aan het doen zijn....! Tussendoor heb ik nog enkele romans geschreven. Thans werk ik aan een aantal romans die ik aan andere uitgevers aanbied en probeer Buiten Bijkom Scholen in ecodorpen en flowtowns te realiseren voor kinderen in de verdrinking.

Ook het derde manuscript af! Begin nu met het vierde: 'Het goud van Onoribo' (Suriname)

De persoonlijke pagina's van Hein van Elteren

Het schrijven in mijn leven

Ik heb altijd al van taal gehouden. Op mijn vierde jaar leerde ik mezelf de letters aan met behulp van krantenkoppen.

Toen ik acht was begon ik verhalen te schrijven; geïnspireerd door twee grote dames: Tonke Dragt (De brief voor de koning; De Zevensprong) en Rosemary Sutcliff (De adelaar van het Negende; Om het rood van de krijger).

Op mijn elfde liet ik voor het eerst een boek, een ridderroman, lezen aan de vader van een vriendje die een drukkerij had. Hij kon er niets mee, maar de kiem voor mijn literaire loopbaan was gelegd. Ook al duurde het nog jaren tot ik mezelf daar serieus in ging nemen. Met schrijven valt geen droog brood te verdienen, toch? Je moet er op zijn minst een gewoon beroep naast hebben. Maar welk??

Ik haalde mijn Vwo-diploma met vrij veel gemak. Volgens de tests die ik deed kon ik bijna alle studies wel aan. Nou, daar was ik blij mee! Ik twijfelde tussen de gekste vakken en koos ten slotte, je moet toch wat, wiskunde. Het beroep van mijn vader; dat kon dus niet veel worden, al ben ik nog steeds vrij dol op cijfertjes en had ik verder ook best een goede relatie met hem.

Deze foto is genomen op 21-12-2012, bij een grootfeest ter gelegenheid van de ondergang van de wereld. Hè, wéér niet gelukt... maar rond die tijd is wel Onderstroomboven van start gegaan. Toeval??

Met mijn moeder nog beter, maar dat is weer een ander verhaal.

Al snel stapte ik over op bouwkunde. Intussen woonde ik in een leuk studentenhuus in Eindhoven. Ook buiten mijn studie was ik actief op vele fronten.

Onder andere als redacteur van Magenta, een onafhankelijk maandblad, gratis verspreid op de universiteit, betaald door adverteerders die zich nooit bemoeiden met de inhoud. Kom daar nu maar eens om! Magenta was een unieke speeltuin voor beginnende schrijvers. Ik leefde me uit in columns, reisverhalen, bespiegelingen, politieke satire enzovoorts, waar ik niet zo veel maar meestal wel positieve reacties op kreeg. Tussen alle bedrijven van mijn drukke sociale leven door schreef ik romans over jongeren en liefdesperikelen, die ik aan niemand liet lezen. Waarom ook? Ik zag ze als een kruising tussen oefenmateriaal en uit de hand gelopen dagboeken. Stiekem droomde ik soms al wel van een schrijverscarrière, maar dat leek me nog steeds geen goed idee. Tja, ik studeerde immers al architectuur. Een prachtig vak; ik ontdekte er ook veel over mezelf door. Helaas bleek mijn technische aanleg gaandeweg toch te beperkt. Na vier jaar stopte ik definitief met de universiteit.

Tijd voor iets nieuws. Maar wat?

Via een studentenvereniging leerde ik de astrologie kennen. Een oude liefde; al sinds de eerste maanlanding had ik een tic voor planeten. Toen ik eenmaal in de gaten kreeg dat je die ook kon gebruiken voor karakteranalyses, was het hek van de dam. Eindelijk begon ik mezelf te snappen. Eén A4-tje met een tekening, hoe simpel kon het zijn; dat wilde ik iedereen wel leren. Op mijn 23e, erg jong, maar ik was niet te hou-

den, opende ik een praktijk. Binnen korte tijd had ik mijn eerste veertig leerlingen. Ik gaf astrologie en Tarot in een volksuniversiteit en een nieuwetijdscentrum. Daar kwam veel schrijfwerk bij kijken. Ik typte honderden horoscoopanalyses, vaak over mensen die ik niet of amper kende. Toch hoorde ik doorgaans dat het allemaal zo goed klopte. Een raadsel hoe dat kon, maar het gebeurde wel.

Vijf jaar lang dreef ik op een stroom workshops, lezingen en consulten. Tegelijk dook ik diep in regressie en reïncarnatie, Arthur en Kelten, sjamanisme, massage en intuïtieve ontwikkeling. Stuk voor stuk thema's die later in mijn boeken terug zouden keren. Ik bruiste bergopwaarts, richting de top van de Nederlandse astrologiewereld. Toen stortte ik in. Kennelijk had ik me iets heel ánders voorgenoemen voor dit leven. Ik kreeg heftige dromen, om niet te zeggen visioenen, over groepen mensen die harmonieus samen leven, wonen en werken. Nieuwetijdsgemeenschappen, ecodorpen, Speelleefcentra, geef het beestje maar een naam. Sindsdien voelt het als (een deel van) mijn taak hiervoor de juiste groepen bij elkaar te helpen brengen, en geschikte plekken te vinden waar je samen kunt beginnen op een nieuwe manier. Ook zoek ik nog steeds een leuke vrouw die dit avontuur met mij wil delen.

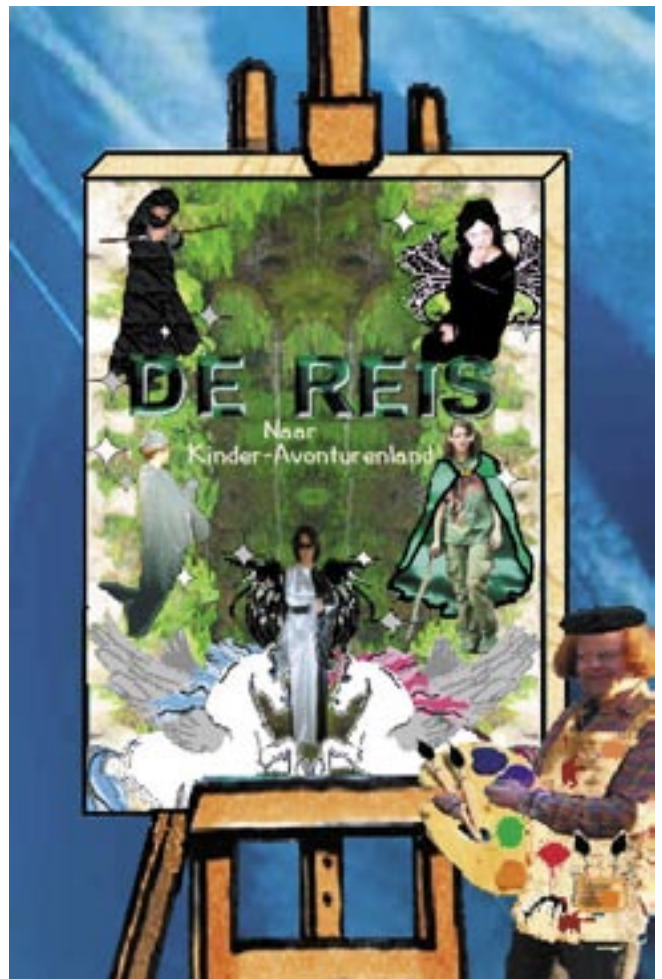
Zo begon de grootste speurtocht tot nu toe in mijn leven. Het schrijven

werd steeds belangrijker voor me. De astrologie liet ik bijna los, want ik had alle energie nodig voor mijn eigen proces. Ik vulde vele dagboeken en publiceerde twee romans die ik jaren tevoren geschreven had in eigen beheer. De kritieken waren verrassend gunstig; dat smaakte naar méér. Zeker toen ik een heldere droom kreeg, die binnen zeven weken tot een compleet nieuw boek leidde: Kleuren in de lucht (vanaf 6 jaar). Een verhaal over hooggevoelige kinderen met 'paranormale' ervaringen, in de vorm van een realistisch sprookje. Uitgeverij Akasha zag er wel iets in. Mijn eerste echte boek kwam in de winkels! Weer kreeg ik opvallend positieve reacties, van kinderen die zichzelf sterk in het verhaal herkenden. Dat raakte me zeer.

In die tijd beschouwde ik mijn schrijven nog als een uit de hand gelopen hobby, maar er bleek toch meer aan de hand te zijn. Ik kreeg het idee om met een groep kinderen een vervolg op Kleuren in de lucht te verzinnen. Ze mochten zelf kiezen wie ze het liefste wilden zijn in het boek: een mens, dier, monster of ander wezen; het maakte niet uit. Samen begonnen we de verschillende karakters en stukjes verhaal op elkaar af te stemmen. Zo ontstonden er tot nu toe twee vervolgen: Het grote kleurenspeel en Dromen van de Tijdgrot. Een vierde deel is bijna klaar, op de eindredactie na (had een week maar 300 uur...): De reis naar Kinder-Avonturenland. Dat boek is een voorbereiding op de start

van een Speelleefcentrum ofwel permanent Kinder-Avonturenland, zoveel mogelijk bedacht, opgezet en straks ook bestuurd door groepen kinderen, met hulp van enthousiaste jongeren en volwassenen. Hoe ik daar nu weer op kom, vooral door mijn dromen, is een verhaal apart, waar ik al jaren vele folders, persberichten, artikelen en geleide meditatie aan wijd. Voor de liefhebbers: zie www.kial.nl. De reis naar Kinder-Avonturenland zal ongetwijfeld op de juiste tijd in de wereld gebracht worden via Onderstroomboven.

Naast deze serie boeken werk ik sinds 2000 aan een Keltische avonturenreeks voor spiritueel gevoelige tieners: De jongen van de zee, de zee. En ik heb onlangs ook een boek voor boven de

18 geschreven: Bo en het babygekraai. Een satire op het New Age-festivalwereldje, relatieperikelen van al dan niet bewust levende mensen en de zoektocht naar de vrouw. Uiteindelijk graaft het toch nog verrassend (ook voor mezelf) diep. Op 12-12-12 kwam het als E-boek uit; de eerste titel van Onderstroomboven. Momenteel redigeer ik het nog eens; erg leuk om te doen, al zeg ik het zelf. Tegen de zomer komt er een papieren versie uit, om te lezen op een zwoel strand. Ik zie nu al uit naar de reacties.

Tot zover mijn taalavonturen tot nu toe. Ik had nooit kunnen verzinnen dat het schrijven, met alles wat er uit voortkomt (workshops op scholen en festivals, creatieve kinder-ouderbijeenkomsten, netwerken in kringen van onderwijspioniers, ecobouwers, spirituele therapeuten enzovoorts), mijn leven, en dat van steeds meer vriend(inn)en, zozeer zou gaan (ver)vullen. Zoals ik graag zeg: "Ik ben fantasy-auteur; het is mijn vak om de gekste dingen bij elkaar te verzinnen, maar de werkelijkheid is altijd weer doller; die verzin je niet, dus die moet wel echt zijn..."

Als schrijver ben ik steeds mijn eigen weg gegaan. Niet altijd even makkelijk; ik ben heel dankbaar voor alle vrijheid die ik daarvoor én daardoor gekregen heb. Ik heb wel een aantal tijdschriften mee opgericht en gevuld, maar nooit eerder deel uitgemaakt van een literaire stroming. Nu pas ontdek ik hoe

leuk het is samen te werken en uit te wisselen met collega-auteurs en andere kunstenaars. De basis van Onderstroomboven wordt steeds breder en krachtiger; ik verwacht zeker dat we komend voorjaar, te beginnen met Vurige Tongen (Pinksteren op Ruigoord) stormachtig onze entree op de podia en op de markt zullen maken;-) Daar heb ik nu al voorpret van;-)

Tot slot nog dit: ik schrijf zelden korte verhalen; vraag me niet waarom, maar ze groeien steeds weer uit tot hele romans, met vervolgen en al. Ook gedichten zijn niet mijn grootste hobby, behalve met Sinterklaas; dan leef ik me heftig uit. En rond mijn 19e kreeg ik één keer een stroom inspiratie, die achter elkaar tot tientallen gedichten leidde. Een daarvan publiceer ik nu graag, voor het eerst in een tijdschrift; je zou het intussen de rode draad in mij leven kunnen noemen:

Wild like a Child (1979)

I want to be
Wild like a child
Youth on my mind;
Life's good and kind.

No longer run,
But play in the sun,
Play just for fun,
A place in the sun.

I want to be
Honest and true,
In love and in blue
And all for you.

De persoonlijke pagina's van Gerbrand Muller

Uitgeverij De Sneeuwstorm

Uitgeverij De Sneeuwstorm is onder de kleine uitgevers een der allerkleinste. Klein is sinds haar bestaan haar opvallendste kenmerk geweest. Zij deed een zeer klein aantal uitgaven in klein formaat in kleine oplagen het licht zien, terwijl zij bovendien over het kleinst denkbare auteursfonds beschikt. Met dat al is De Sneeuwstorm een doodgewone uitgeverij. Er zijn immers buitengewoon veel zeer kleine uitgevers en hun aantal zal vermoedelijk in de toekomst alleen maar toenemen. Misschien is het niet overdreven te zeggen dat voor kleine en zeer kleine uitgevers een gouden tijd is aangebroken. Grote uitgevers beschikken de laatste tijd door allerlei oorzaken over nog maar weinig vrijheid, en zij kunnen eigenlijk nauwelijks meer gedichten of prozateksten uitgeven louter en alleen omdat zij die de moeite van het lezen en dus van het uitgeven waard vinden. Zo blijft er allerlei prachtigs over voor de kleine uitgever. De kleine uitgever beschikt naar verhouding over een grote vrijheid, dus wat let hem zijn kans te grijpen en de prachtigste teksten uit te geven die de grote

uitgever, misschien zeer tegen zijn zin, moet laten liggen?

Toch is de toekomst van De Sneeuwstorm ongewis. Het is niet zeker of zij in de toekomst nog van zich zal laten horen. Want ook daarin is een kleine uitgever vrij: hij kan dingen doen, maar ook laten. Of pas over zeer geruime tijd doen. Tijd? De Sneeuwstorm zwemt in de tijd! Tijd speelt voor De Sneeuwstorm geen rol. Waarmee zij ook weer niet wil pretenderen dat haar uitgaven tijdloos zijn.

Dit stond op de eerste bladzijde van de eerste brochure waarmee uitgeverij De Sneeuwstorm zich in 2003 aan de buitenwereld presenteerde. Welke dingen de uitgeverij in de afgelopen negen jaar heeft nagelaten zal nooit kunnen worden achterhaald, wat zij heeft gedaan mag blijken uit de hieronder volgende lijst van uitgaven.

Gerbrand Muller, oprichter en directeur van de uitgeverij, publiceerde eerder bij uitgeverij Meulenhoff Avond nacht morgen, verhalen, Amsterdam 1974 en Evenwichtlopen, novelle, Amsterdam 1992. Uitgeverij Parjadok publiceerde reisaantekeningen van

zijn hand van reizen door Indonesië en Rusland en Oekraïne.

Waar vindt u De Sneeuwstorm?

Uitgeverij De Sneeuwstorm
Ilperveldstraat 53
1024 PH Amsterdam
telefoon 020 6370124

Publicaties

Gerbrand Muller

Wagens beladen met hooi,
novelle, Amsterdam 2003

‘De hoofdpersoon van dit verhaal,’ schreef Wim Gerritsen over dit boek, ‘is een jonge man, Erik, die het tijdens het eerste jaar van zijn studie, heen en weer geslingerd tussen allerlei nieuwe en verwarrende indrukken en ervaringen, in mentaal opzicht zwaar te verduren krijgt. Wie vertrouwd is met Mullers reisberichten, zal bij het lezen van de novelle waarschijnlijk het een en ander herkennen. Zoals de ik-figuur in de reisverhalen steeds uitvoerig en minutieus de gevoelens registreert die het vreemde land waar hij zich bevindt bij hem oproept, zo schenkt de verteller van de novelle steeds bijzondere aandacht aan emotionele reacties van zijn personage.’

De verleidelijke pen
verhalen, Amsterdam 2005

‘Dat is wat ik, pen, doe: de mensen verleiden,’ zegt de verleidelijke pen in het tweede verhaal in deze bundel. ‘Verleiden om mij te volgen, waarheen ik ook ga, naar welke vreemde, verre en woeste oorden mijn tocht ook leidt...’ Aan u, lezer, om zich door de in dit boekje gebundelde verhalen te laten verleiden. Of u nu tijd heeft of niet, laat uw ogen op de eerste regels rusten, dan zullen deze u vanzelf naar de volgende voeren, en deze naar de daarop volgende. Bent u zover gekomen, dan speelt tijd al geen rol meer...’

ISBN 90 7741407x NUR 303

Vlugschrift

(onregelmatig verschijnend tijdschrift)
nrs 1 t/m 7,
Amsterdam 2006 – 2011,
ISSN 1875-1687

Gerbrand Muller

De uitverkoren wereld

roman, Amsterdam 2013
Gepresenteerd op 10 maart 2013 in
“De Bazel” Amsterdam.
ISBN 978 90 77 414 392

Prijs van de boeken: 15 euro.
Prijs van een Vlugschrift: 4 euro.
Zie de Boekenbijlage

De persoonlijke pagina's van Robert Jan Kelder

Jezusmysteriën

Chronologisch en sterk samenvattend gezien gaat het bij deze zesvoudige mysteriën om:

De Jeshu ben Pandira, die als door de Maitreya Boddhisatva geïnspireerde leider van de Essenen zo'n 100 jaar voor het mysterie van Golgotha dit gebeuren in Palestina onder zijn leerlingen heeft voorbereid;

De in het door een van die leerlingen, Mathai geschreven Matteüsevangelie

beschreven Jezus van Bethlehem, het Jezuskind dat in 7 v.Chr. in het teken van de Ster van Bethlehem aldaar geboren, door de magiërs als hun gereïncarneerde meester Zarathoetra aanbeden werd, en wiens Ik op 18-jarige leeftijd zich verenigde met:

De derde Jezus tijdens diens bezoek aan de tempel van Jeruzalen, de in het Lucasevangelie beschreven Jezus van Nazareth, waarin zich de nog niet eerder gereïncarneerde zusterziel van Adam reïncarneerde; deze met het Ik van de Jezus van Bethlehem aldus verrijkte Jezus is dan eigenlijk niet meer hetzelfde als voorheen, zijn ouders herkenden hem vanwege zijn gedaanteverwisseling dan ook nauwelijks. Hij wordt dus, hoewel onder dezelfde naam tot:

De vierde Jezus, de Jezus van Nazareth, in wiens lichaaamlijke omhullingen dan 18 jaar later bij de doop in de Jordaan onder diens gebed, zoals het Lukasevangelie (Lc. 3, 23, in de vert. van de priester van de Christengemeenschap, Ogilvie) zegt: "De heilige Geest in een gestalte als van een duif op hem neerdaalde; en een stem uit de hemel sprak: 'Mijn Zoon zijt Gij, Ik heb u heden verwekt';

Jezus Christus, Gods geliefde zoon, die na een embryonale periode van 31/4 jaar werkzaam op aarde te zijn geweest, pas na Diens opstanding als geest van de aarde werd geboren, waardoor de aarde dus tot Zijn lichaam is geworden. In de inleiding "Het Nieuwe Christendom" zal ingegaan worden op wat voor consequenties dit heeft voor de huishouding en rentmees-

terschap van de aarde, de wereldconomie gezien als een sociaal organisme, onder verwijzing naar desbetreffende uitgaven van de Willehalm Stichting, te weten: "De rechtvaardige prijs – Wereldeconomie als sociale organica" en "Geldordening als bewustzijnskwestie – Een nieuw financieel stelsel vereist een nieuw beschavingsprincipe" van Herbert Witzmann en diens nog te verschijnen, derde verhandeling in deze reeks "Een nieuwe economische orde op basis van de sociale organica van Rudolf Steiner - Hoe de menselijke factor in de samenleving hersteld kan worden".

De welhaast meest onbekende Jezus, de Meester Jezus of zoals Werner Greub hem noemt: de Jezus van Nain, een mysterie dat, na aangeduid te zijn in de vier vertaalde hoofdstukken en ook daarna in verdere hoofdstukken, pas in het hoofdstuk 8.1 "De verwekking van de jongeling

van Nain" geheel ontsluit wordt. Daarin ontwikkelt Werner Greubs als eigen interpretatie op grond van aanwijzingen van Rudolf Steiner dat bij de verwekking van deze jongeling (Lc 7) door Christus zich het Ik van de Jezus van Nazareth in het lichaam van deze jongeling incarneerde, dwz. het Ik van de Jezus van Nazareth, dat zich bij de doop in de Jordaan had geofferd door zijn lichaam te verlaten, opdat in deze leeggeworden "graal" de uit de kosmos neerdalende Christuswezen als Jezus Christus kon worden verwekt. Volgens Rudolf Steiner incarneert zich sindsdien deze wereldleraar Meester Jezus als de drager van de al eerder genoemde Maitreya Boddhisatva zich in elke eeuw en geeft hij enkele voorbeelden daarvan, zoals in de 4de eeuw Mani, de stichter van het Manicheïsme die in de 9de eeuw zich als Parzival incarneerde en Meester van de Graal werd.

Welnu, het centrale thema, dat als een rode draad door Werner Greubs drieluik loopt, is de poging om de nog niet bekende incarnaties van deze Meester Jezus in verband met die van de Drie Koningen, de magiërs uit het Oosten door de eeuwen heen op historisch en geesteswetenschappelijke wijze te identificeren. Daarbij komen in het nog niet vertaalde tweede deel "Von Parzival zu Rudolf Steiners Wissenschaft vom Gral" vooral de figuur van Kaspar Hauser, het kind van Europa uit de 18de eeuw naar voren, en in het evenmin compleet vertaalde derde deel "Erwachen an Goethe" namen naast Goethe ook o.m. die van Christiaan Rozenkruis, Parzival, Wolfram von Eschenbach en diens zegsman Willehalm-Kyot, de reeds genoemde Zarathoestra, Pythagoras, Lysippos, Homer, Mozes en uiteraard Rudolf Steiner zelf.

Het moge duidelijk zijn dat deze uiterst gecompliceerde en op onderdelen geheel nieuwe materie niet zonder meer voor iedereen weggelegd is. Rudolf Steiner heeft ooit zijn antroposofie niet alleen als wetenschap van de Graal, maar ook als de openbaring van het Christendom in de 20ste eeuw beschreven. Dit geldt m.i. ook voor deze jonge 21ste eeuw en tevens niet slechts inhoudelijk, maar ook qua vorm in die zin dat de antroposofie de sleutel vormt tot een werkelijk begrip van het meest gelezen, maar meest onbegrepen boek ter wereld. Zo werd de Bijbel ooit getypeerd door de onbekende Valentin Tomberg (1900-1973), die m.i. terecht door sommigen als de opvolger van Rudolf Steiner wordt gezien als het gaat om het begrijpen van de Bijbel (zie zijn weergaloze, nog niet in het Nederlands vertaalde Antroposofische Studies over het Oude en Nieuwe Testament en de Openbaringen).

Daarom zullen lezers van "De Jezusmysteriën" al op de tweede pagina de volgende tekst aantreffen:

Over het begrip van dit boek

Dit boek bestaat uit vier samenhangende hoofdstukken uit het laatste deel *Erwachen an Goethe* van de magistrale trilogie van de Zwitserse antroposoof Werner Greub over de graalgeschiedenis van de mensheid vanaf de oer-Persische ingewijde en religiestichter Zarathoestra tot aan de stichter van de wetenschap van de Graal, of te wel de antroposofie, Rudolf Steiner (1861-1925).

Dit excerpt borduurt verder op enkele geesteswetenschappelijke onderzoeksresultaten van Rudolf Steiner, met name onderbouwt het op historische wijze diens ontdekking in 1909, dat er bij de verschillende geboorteverhalen van het Lucas- en het Matteüs-evangelie werkelijk sprake is van twee verschillende Jezuskinderen met twee verschillende, maar beiden Josef en Maria genoemde ouderparen. Bovendien openbaarde hij in het kader van o.m. zijn in 1912 aan de mensheid gegeven *Vijfde Evangelie* welke individualiteiten zich in deze twee Jezuskinderen incarneerden en hoe bij de presentatie in de tempel van de 12-jarige Jezus uit het Lucasevangelie deze twee jongens tot één menswezen Jezus van Nazareth werden, waarin later op diens 30-jarige leeftijd bij de doop in de Jordaan God de Vader dan het kosmische Christuswezen als zijn geliefde Zoon Jezus Christus verwekt heeft, die vervolgens na de Kruiziging en Opstanding tot de geest van de aarde is geworden en aan het begin van de 20ste eeuw als etherische Christus zijn wederkomst beleeft.

Voor een goed begrip van deze nog nauwelijks tot de openbaarheid doorge-

drongen openbaringen van Het Nieuwe Christendom, zoals Rudolf Steiner ook zijn antroposofie ooit heeft getypeerd, en vooral voor een competent oordeel erover, is niet zozeer voorkennis vereist van het eerste deel van Werner Greubs in 2009 verschenenen trilogie Willem van Oranje, Parzival en de Graal – Wolfram von Eschenbach als historicus, noch van het nog niet vertaalde tweede en derde overige deel, maar wel kennis van het begrippenkader van de antroposofie, zoals dat bv. te verkrijgen is door Rudolf Steiners boek De wetenschap van de geheimen der ziel. Dit zijn om. de vier wezensdelen van de mens, de leer van karma en reïncarnatie en de kosmische ontwikkelingsfasen van de aarde, de cultuurtijdperken en mensheid onder aanvoering van de hemelse hierarchiën in strijd met de, omwille van de menselijke vrijheid, door God tijdelijk toegelaten tegenmachten: Lucifer, Ahri-man or Satan en de anti-Christ en hun scharen.

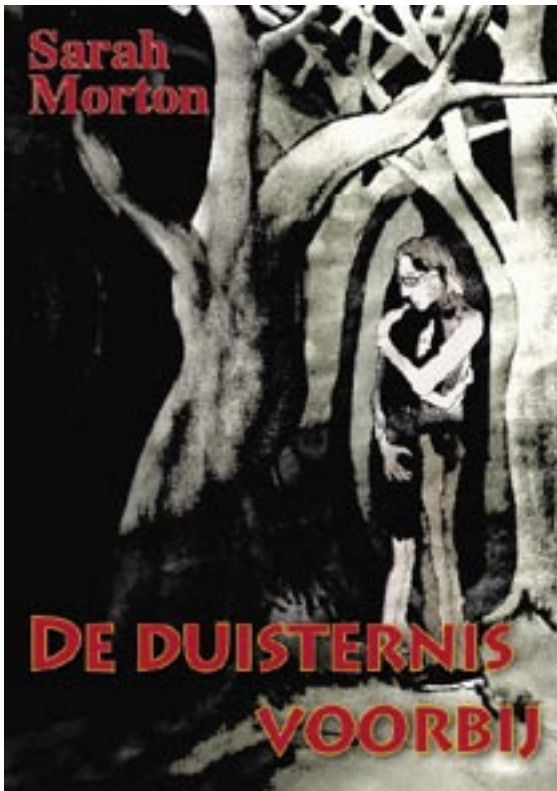
‘De Jezusmysteriën’ kan vooruit besteld worden op <http://www.boekenroute.nl/gasten/gtn1Boek.aspx?BoekID=32734>

Uitgeverij Willehalm Instituut
www.willehalminstituut.blogspot.com ;
info@willehalm.nl

BOEKENBIJLAGE

Dit aanhangsel bevat lijsten van de boeken van de deelnemende schrijvers en uitgevers. Ze kunnen bij de makers besteld worden en bij www.boekenroute.nl. U kunt eBoeken behalve kopen bij www.boenda.nl ook lenen, o.a. bij www.yindo.nl.

Recent verschenen:

Een nieuwe psychologische thriller van Sarah Morton over liefde, moed en vriendschap in een sprankelende, maar bedreigde wereld. Hopelijk neemt ook 'De duisternis voorbij' je weer mee naar een ander leven. Leef mee met Connor en Megan in het vervolg op Ziek van Angst.

308 blz paperback € 19,95
ISBN 978-90-817533-1-9

Uitgeverij Artscience
Bestellen bij www.boekenroute.nl en bij de auteur (gesigneerd):
redactie@dus-sarah-morton.info

Recensie

'De duisternis voorbij' is geschreven door Sarah Morton. Het boek ligt in het verlengde van een eerder boek, 'Ziek van angst', maar beide boeken kunnen ook los van elkaar gelezen worden. Zelf had ik het eerdere boek niet gelezen, maar ik denk persoonlijk dat het wel aan te raden is om goed in het verhaal te komen.

De tekst op de achterflap van het boek maakte me nieuwsgierig. Meteen toen ik het boek ontving kreeg ik zin om het te lezen. 'De duisternis voorbij' is een psychologische thriller die zich afspeelt in de toekomst, maar ondanks dat zijn veel aspecten van het verhaal toch herkenbaar. Wat ik wel jammer vind is dat er qua

spanning naar mijn mening nog meer uit het verhaal gehaald had kunnen worden. Ook kwam ik enkele storende taalfouten tegen in het boek.

Maar op deze minpunten na vond ik 'De duisternis voorbij' zeker de moeite waard om te lezen. Het is een bijzonder verhaal, geen dertien in een dozijn. 'De duisternis voorbij' is aan te raden voor lezers die van spannende boeken met een vleugje Science Fiction houden. Kun je dit genre niet waarderen dan kun je dit boek beter overslaan.

© Jenniek van Benthem / Schrijverspunt

Recent verschenen:

Heins eerste eBook!

Over de moeizame zoektocht van een man naar zijn grote liefde, dwars door wilde Newe Age-festivals, louche schedelverkopers, verwarrende vorige levens, heftige trancereizen, frustrerende seks, louterende verwerkingen van jeugdervaringen... veel humor, maar uiteindelijk ook heel psychologisch en sjamanistisch. En romantisch. En...

374 blz eBook

€ 6,95

ISBN 97890-817533-2-6 (eBook)

Uitgeverij Artscience

Downloaden (afladen) bij:

www.boekenroute.nl

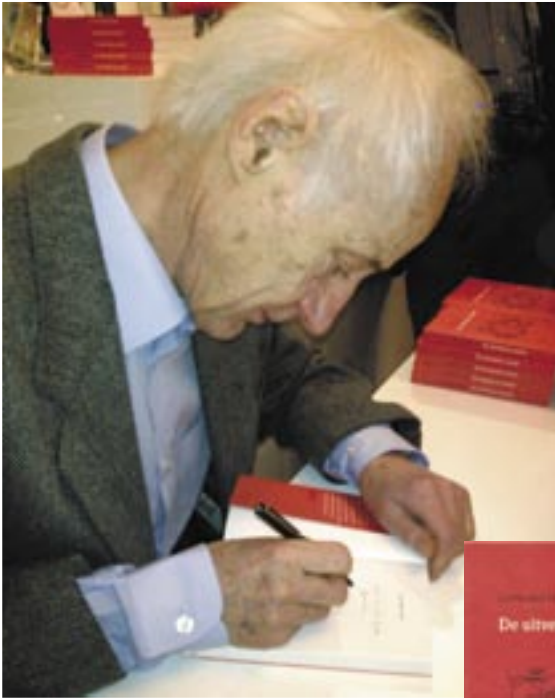
Recensie

Ik heb Bo weer gelezen, zelfs beter dan de 1e keer.

Het grijpt me op een of andere manier behoorlijk aan. Ik vind het een bijzonder boek, moedig, kwetsbaar, opwindend, liefdevol relativerend, goed geschreven. En dat piratenleven spreekt me natuurlijk zeer aan.

Eerlijk gezegd heb ik hier en daar gehuild, wat me niet vaak overkomt bij een boek. Dit is mijn recensie. Beter kan je niet hebben, denk ik.

Hans Plomp

Zondag 10 maart presenteerde Gerbrand Muller zijn nieuwe roman "De uitverkoren wereld" in de boekwinkel van het stadsarchief in "De Bazel" aan de Vijzelstraat in Amsterdam.

Zijn vriend en vroegere uitgever bij Meulenhoff, Laurens van Krevelen, gaf een uitgebreide introductie, waarvan hier een deel van het slot:
"In deze korte roman vindt op een bijzonder originele wijze de synthese plaats van alle thema's die Gerbrand in de loop van zijn schrijverschap heeft gekozen. Het gaat opnieuw om de weergave van innerlijke ervaringen; om het zoeken naar de eigen individuele persoonlijkheid; en om het ontsnappen

uit de zinloze chaos. En ook in deze roman is er één hoofdpersoon, die op zoek gaat naar harmonie. Maar wat dit boek bovendien uitzonderlijk maakt, is dat het verhaal vele zeer uiteenlopende literaire genres toepast in de compositie, en die verschillende genres lopen ongemerkt in elkaar over. De uitverkoren wereld is een gedurfd boek, en in die gedurfdheid is het naar mijn mening heel geslaagd.

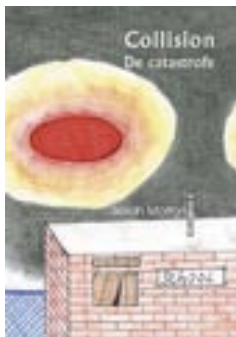
De hoofdpersoon, Mark, wandelt op een regenachtige avond door Amsterdam, en besluit te gaan schuilen in een verlicht gebouwtje, dat een soort opvangcentrum voor daklozen blijkt te zijn. Mark wordt door de dienstdoende hulpverleners onmiddellijk beschouwd als een nieuwe cliënt, en hij wordt door hen onderworpen aan een bizarre onder-

vraging. Het verhaal wordt daarmee meteen een satirische, absurdistische versie van de werkelijkheid. Op een gegeven moment ontwikkelt het zich tot een soort komisch stripverhaal, al moet je er de tekeningen zelf bijdenken. En vervolgens komen we in een soort schelmenroman terecht, bevolkt met kleine scharrelaars en grote boeven, met slechte vrouwen en met kwezels. De gebeurtenissen worden er afgewisseld met volkomen fantastische scènes, waarna Mark verdwaald raakt in een onmetelijk warenhuis van talloze étages. Hij komt terecht in een immense kelderruimte, dat het Rijksmuseum voor Natuurwetenschappen blijkt...."

Verschenen boeken per auteur

Boeken van Sarah Morton

Collision De catastrofe

De strijd om overleefd te blijven van een autistisch kind op een speciale school. Er is één mens die haar er door haalt, en die krijgt een burn-out.

Paperback, 342 blz € 19,95
ISBN 9789048403882

Collision Engagement

Sarah dreigt onder te gaan in frustratie en zinloosheid. Uiteindelijk lukt het haar uit het dal te klimmen. Ze gaat schrijven.

Paperback, 212 blz € 18,95
ISBN 9789048410682

Afwijkend en toch zo gewoon

Jeugd en schooltijd van een autist. Autobiografie. De vloek van een diagnose. Angst, afwijzing en toch er niet onder te krijgen.

Paperback, 396 blz € 19,45
ISBN 9789089730121

Ziek van angst

Psychologische thriller. Wat de confrontatie met het WPC voor Connor en zijn zusje Megan betekent en hoe het hen achtervolgt kan niemand overzien...

Paperback, 396 blz € 19,95
ISBN 9789081753302

Gesigneerd verkrijgbaar bij:
redactie@dus-sarah-morton.info

Wat je niet verteld is...

Over kinderen in de baarmoeder, in het gezin en in de maatschappij. Een groot deel van de kinderen staat er alleen voor.

Paperback, 350 blz € 19,95
ISBN 97890817577502

De duisternis voorbij

Hoe reageren mensen op elkaar of in een bepaalde toestand? Wat doe je als de vijand jou bijzonder vindt en een innige band met je wilt aangaan?

Paperback, 308 blz € 19,95
ISBN 9789081753319

Verschenen boeken per auteur

Boeken van Hein van Elteren

Kleuren in de lucht

Kleuren in de lucht is een soort sprookje dat elke dag echt kan gebeuren. Een spannend avontuur, speciaal voor alle kinderen vanaf 6 jaar die wel eens dromen dat de wereldweer mooi en licht wordt...

paperback

ISBN: 978.90.73798.08.6

Het grote kleurenspel

Een vrolijk boek voor eigen wijze gevoelige avonturiers vanaf 7 jaar. Je kunt zelf mee spelen in het verhaal! Af en toe zijn er open plekken, met ideeën erbij om tekeningen te maken, precies zoals jij je het avontuur voorstelt.

paperback

ISBN: 978.90.75636.18.0

Dromen van de

tijdgrot

Een magisch boek over de kracht van je geest, oorlogvoerende tovenaars, reizen door de tijd, een gruwelijke draak, genezen met je handen en een erg wilde jonkvrouw ...

paperback

ISBN: 978.90.75636.18.0

De jongen van de

zee, de zee. Het offer

Bijna 2000 jaar geleden leefde de keltische jongen Ned op een eiland bij Schotland. Hij maakt droomreizen met zijn vrienden: een dolfijn, een vos, een dwerg...

208 blz paperback geïll.

ISBN: 978.90.72475.07.7

NUR 283 (10-12 jaar)

Gesigneerd verkrijgbaar bij de auteur: www.kial.nl

Bo

en het babygekraai

Over de hilarische zoektocht van een man naar zijn grote liefde, dwars door de wilde New Age.

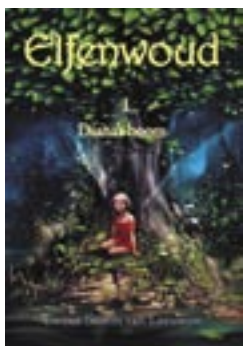
eBoek, 374 blz € 6,95

ISBN 97890817533-2-6

www.boekenroute.nl

Verschenen boeken per auteur

Boeken van Ewout Storm van Leeuwen

Elfenwoud 1 Diana's boom

Een magisch woud wordt vergiftigd. De Dryade van het woud roept de hulp in van vier Hollandse kinderen. Dan wordt Diana doodziek...

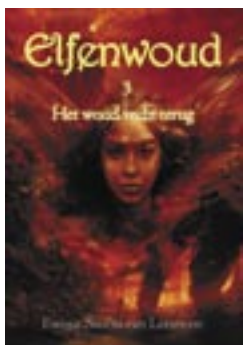
Paperback, 224 blz € 12,50
ISBN 9789081117067

Elfenwoud 2 Het elfje Dia

Uit liefde voor een mensjongen materialiseert de Dryade van de Wilg zich als een meisjeself. De strijd om het woud spitst zich toe.

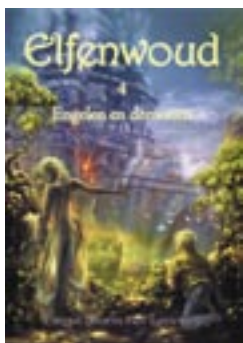
Paperback, 240 blz € 12,50
ISBN 9789081117074

Elfenwoud 3 Het woud vecht terug

Het leger bezet het dorp om de actievoerders te verdrijven. Het woud wordt zichzelf bewust en bevecht de commando's. Waar is Michaël?!

Paperback, 224 blz € 10,00
ISBN 9789081117081

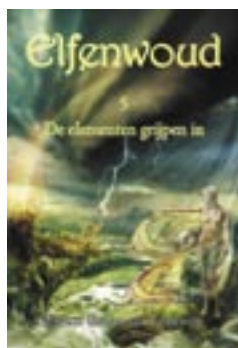

Elfenwoud 4 Engelen en demonen

De kinderen steken de verlaten fabriek, plek van onheil, in brand. Demonen belagen Michaël, die in opdracht van engelen werkt.

Paperback, 256 blz € 10,00
ISBN 9789081117098

Gesignd verkrijgbaar bij:
www.magisteruitgeverij.com

Elfenwoud 5 De elementen grijpen in

De elementen wachten niet langer en nemen het heft in eigen handen. Met verwoestende gevolgen.

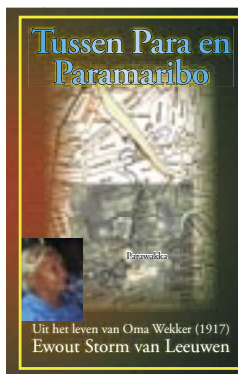
Paperback, 256 blz € 5,00
ISBN 9789072475015

2212 Geen mens meer

Homo Sapiens is uitgestorven en heeft een ontredder Gaia achtergelaten. De Nieuwe Mens wacht een enorme taak.

Paperback, 224 blz € 17,50
ISBN 9789072475152

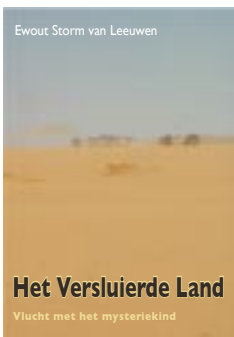

Tussen Para en Paramaribo

Mondelinge overlevering. Oma Wekker (1917), kleindochter van een slavin, vertelt over haar moeder en haar leven als zelfstandige Surinaamse.

Gebonden, 136 blz € 19,50
ISBN 9789072475190
Ook als eBook € 9,95

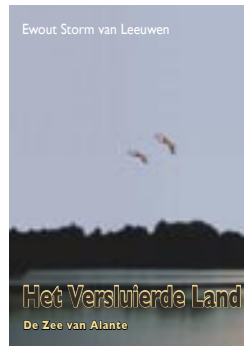
...meer boeken van Ewout Storm van Leeuwen

Het Versluiserde Land 1 Vlucht met het mysteriekind

In een oase raapt een Westerse banneling een gewond kind op. Ze heeft kieuwen, een vacht en zwemvliezen...

Paperback, 224 blz € 12,50
ISBN 9789072475039

Het Versluiserde Land 5 De Zee van Alante

Alante trouwt met Tom. In de herstelde lagune treffen ze geen levende ziel, slechts de geesten van haar volk aan.

Paperback, 220 blz € 12,50
ISBN 9789072475114

Het Versluiserde Land 2 Ontsnapping naar Ajudya

Het reisgezelschap groeit met de beeldschone vrouwen Yuli (blijkt een prinses te zijn) en Yurane die blind en zieneres is.

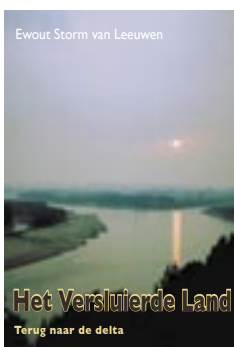
Paperback, 224 blz € 12,50
ISBN 9789072475145

Het Versluiserde Land 6 De nood van Doran

De oorlog in Doran wordt met het goud van de Yandan's en voedseltransporten gedempt.

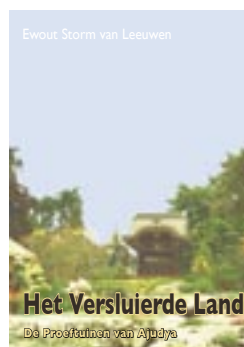
Paperback, 224 blz € 12,50
ISBN 9789072475121

Het Versluiserde Land 3 Terug naar de delta

Tom en Alante zeilen terug naar Doran. Daar moeten de antwoorden liggen.

Paperback, 220 blz € 12,50
ISBN 9789072475145

Het Versluiserde Land 7 De Proeftuinen van Ajudya

Tom's vrouwen gaan studeren in Ajudya. Er wordt een aanslag gepleegd op koningin Yuli...

Paperback, 248 blz € 12,50
ISBN 9789072475138

Het Versluiserde Land 4 Achter de sluier

Ze ontsnappen door de barrière en vinden het meer waar Alante is geboren.

Paperback, 224 blz € 12,50
ISBN 9789072475107

Het Versluiserde Land 8 De reis van de Yuli-2

Het laatste deel van de spirituele reis van Tom en het zeemeerminnetje Alante.

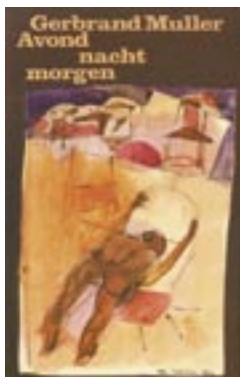
Paperback, 320 blz € 12,50
ISBN 9789072475145

Verschenen boeken per auteur

Boeken van Gerbrand Muller

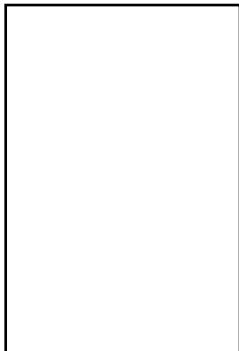
Gesigneerd verkrijgbaar bij:
Uitgeverij De Sneeuwstorm

Avond
nacht
morgen

Verhalen
Meulenhoff
Amsterdam 1974

Paperback, alleen nog
antiquarisch te vinden

Evenwichtlopen

Novelle
Meulenhoff
Amsterdam 1992

Paperback, alleen nog
antiquarisch te vinden

Wagens beladen
met hooi

Novelle
Amsterdam 2003

Paperback € 15,00

De verleidelijke pen
Verhalen

Amsterdam 2005

'Dat is wat ik, pen, doe:
de mensen verleiden,'
zegt de verleidelijke pen
in het tweede verhaal in
deze bundel.

'Verleiden om mij te
volgen, waarheen ik ook
ga, naar welke vreemde,
verre en woeste oorden
mijn tocht ook leidt...'

Paperback € 15,00
ISBN 90 7741407x
NUR 303

De uitverkoren
wereld

Roman
Amsterdam 2013

Paperback € 20,00
ISBN 978 90 77 414 392

Verschenen boeken per auteur

Boeken vertaald door Robert Jan Kelder

De rechtvaardige prijs

Herbert Witzenman
Vertaald uit het Duits.
Inleiding op de cursus
Wereldeconomie van Ru-
dolf Steiner als de nieuwe
vorm van de driegeleding
van het sociale organisme

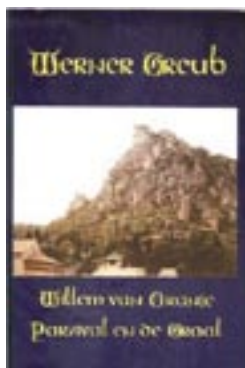
Paperback, 81 blz € 9,90
ISBN 978-90-73932-10-4

Geldordening als bewustzijnskwestie

Herbert Witzenman
Vertaald uit het Duits.
Vervolg op De rechtvaar-
dige prijs. Wereldecono-
mie als sociale organica.

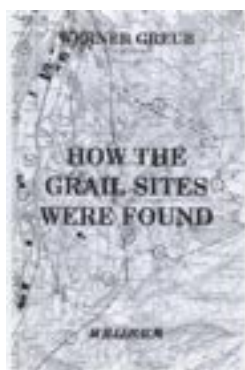
Paperback, 77 blz € 9,90
ISBN 978-90-73932-14-2

Willem van Oranje Parzival en de Graal

Werner Greub
Vertaald uit het Duits
Deel 1 van een trilogie
over de graalgeschiede-
nis vanaf de oudheid tot
aan de moderne weten-
schap van de Graal.

Paperback, geïllustreerd,
512 blz € 35,00
ISBN 978-90-73932-13-5

How the Grail Sites Were Found

Werner Greub
Vertaling naar het Engels
van 'Willem van Oranje,
Parzival en de Graal', de
graalgeschiedenis vanaf
de oudheid tot aan de
moderne wetenschap.

Ringband, geïllustreerd,
394 blz € 36,00
ISBN 978-90-73932-03-6

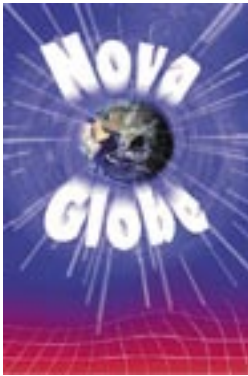
De Deugden

Herbert Witzenman
Vertaald uit het Duits.
12 maandmeditaties op
aanwijzingen van Rudolf
Styeiner als weg van
innelijke groei en veran-
dering.

Paperback, 90 blz € 9,90
ISBN 978-90-73932-22-7

Verschenen boeken per auteur

Boeken van Iwanjka Geerdink

Novaglobe
Ontwerp voor een
nieuwe vorm van samen-
leven: economie, wonen,
zorg, geld. Open source:
is nog in ontwikkeling.

Paperback, geïllustreerd,
276 blz. Engels € 9,95
ISBN 978-90-815775-4-0
Ook als pdf € 1,00
<http://bit.ly/ScwZ0K>

**Diagnose
levensklem**
Alternatieve visie om
mensen die gediagnosti-
ceerd zijn met 'Depres-
sie' uit hun situatie te
halen.

Paperback, 249 blz. € 19,95
ISBN 978-90-815775-1-9
Ook als pdf € 1,00
<http://bit.ly/ScwZ0K>

POËZIEBIJLAGE

In deze poëziebijlage kunt u gedichten van de deelnemende schrijvers vinden: gepubliceerde en – nog spannender – ongepubliceerde.

De redactie laat een selectie zien uit het overvloedige aanbod. Dat wil niet zeggen dat de niet gekozen gedichten minder zijn, nee, het is een puur intuïtieve keuze. De bijlage kan verder uitgroeien en auteurs kunnen besluiten een eigen bundel uit te geven. Het collectief kan ook besluiten een verzamelbundel uit te geven.

Enkele gedichten van Brighde Wilde

uit haar Openbundel "De Binnentocht"

het lied

wat is dat in mijn hart
dat zo wilt zingen van vreugd' en
verdriet?

een traan in elke adem
elke adem is een lied
ik moet zingen, ik zal zingen
iets anders ken ik niet

een boom is een boom

m'n spiegels op de grond
door de gevallen bladeren
dragen d'illusie in het rond
om m'n ziel in de vorm te
kaderen

een boom is een boom
en alles is een droom
maar toch ook weer niet

want als j'eraan voorbij ziet
en diep tot in de kern
van alle leven dringt
hoor je steeds het hart
dat tot jou zingt

de stilte en de zon

na de kamer vol muziek
blijft er de stilte en de zon
randen rond holle moleculen
- rond niets -
verlicht door meer
van diezelfde stilte
voller dan de kamer
van muziek en van dingen

de zon en ik
twee verschillen
gemaakt uit hetzelfde trillen
het stof en de stilte

de stilte en de zon
zingen het zinderendste lied
ontdaan van alle moeite
ontstaan uit niets
ontastbaar
vervuld van zichzelf

wetend en zijn zondermeer
dat na de muziek
de kamer doet klinken
vol en zonder schijn van weleer

vol is het niets dat schijnt
van nature
en ik die nu weet
dat ik stil mag zijn
de stilte en ik
en de kamer vol dingen
ze zingen nu hetzelfde refrein

Enkele gedichten van Erwin Mulder

uit zijn nog niet gepubliceerde stapel

voor Femke

mogelijkheden

1. Ik heb je daadwerkelijk zelf gecreëerd
(als ook mezelf)

2. Je bent 1 van mijn engelen
(je was er altijd al)

3. Je bent gewoon een leuke meid
en we passen goed bij elkaar

4. Je bent te mooi om waar te zijn
in een gezamenlijke
levensechte droom

Schepsels

Indien 2 schepsels van den

zelfde aard samenkomen

in gezamenlijke speelse

wetende speelsheid

hebben ze elkaar per definitie iets te geven

Aandacht: de scheppingskracht des leven

(dit begrip kan ontstaan in een oogopslag)

Tips

houd het zaakje draaiende

tot we meer nieuws hebben

houd consequent vast aan het toeval

vertrouwt vooralsnog op uw invalshoeken

edoch

excuseert u me

terwijl ik even rustig

boven u uitstijg

uw woorden

het zijn klanken

waarop ik mediteer

inhoud ontgaat me volledig

terwijl u luid sprekend

met uw kleine logica aan de haal ging

schiep ik een zwart gat

waar thans subtiele winden

doorheen waaien

het ga u goed

ik hang hier heerlijk

comfortabel

aan mijn eigen kruis

Proost

(op iedere toost dat we er zijn)

Op de groei

Op de stilstand

Op de poëzie

Op het in ruitjespakken gestoken gelul

uit het neutrale lauwe midden

Op het tentoonspreiden van overzicht

Op de prachtige borden voor onze koppen

Er is geen weg meer terug

We zijn reeds het geval

Een gedicht van Sarah Morton

Oorlog tegen het kind

Je ogen lachen niet, je mond is stil,
niemand die wat met je wilt.
Het vuur is gedoofd,
liefde en warmte
blijven ver buiten je bereik.

Te midden van stress, frustratie en haast,
ben jij een last, een blok aan het been.
Laat jij van je horen, kun je een snauw
krijgen.

Je lijkt te zijn geboren als afreageerobject.
De pijn is zo groot en jij bent nog zo klein.

Ik kan ze niet vergeten;
kinderen die gemarteld gillen.
Of een gezichtje, misvormd van verdriet.
Als ik de waarheid in die ogen zie,
wil ik sterven.
Ik draag hun lijden alsof het een baby is.

Velen worden net als hun
verzorgers; gevoelloos.
Voor anderen lijkt de dood de enige uitweg.
Van binnen
gingen ze al veel eerder dood.
Nu zijn ze hopelijk vrij.

Ik kan ze niet vergeten.
Sommigen bouwen een geslaagd leven op,
worden bemind,
bewonderd, maar van binnen
blijft een stem zeggen:
Wie wil jou nou hebben?

Als volwassene zie je kinderen,
waarvan je denkt:
Dat had ik kunnen zijn.

Je zou ze willen zeggen:
je bent niet alleen.

Kon je de verzorgers zich maar een minuut
laten voelen wat het kind voelt.
Hoe zouden ze dan kijken naar dat 'lastpak'?

Twee gedichten van Desirée van Woerden

uit 1985

Wij

Wij in de ruimte weten
wat het waard is om te wandelen
in een koepel zonder wanden
zweven in een wereld zonder weg,
zonder zwaartekracht of richting,
maar een middelpunt.

Kinderen zonder lichaam
vliegen niet fysiek.

Wij bevatten begin en eind,
spreiden ons bewustzijn over tijd,
zien alle zijden gelijktijdig,
beleven gelijktijdig ons zijn,
samen vervat of één wezen.

Pijn is als geboorte van het nieuwe,
een wenteling die altijd is,
maar zegt niet 'ik' tot ons
en kent geen woorden, die ze maakt.
Er is steeds vrede in herhaling van de pijn,
zoals ze krimpt
en zwelt en zwaar.....
gedragen wordt en traag,..... traag.....
dan weer versnelt;
de beweging tot de eeuwigheid versmelt.

Wij weten dat wij zijn omdat wij weten,
maar leven niet als een pompend wezen.
Wij zijn licht, dat wij verbindend
aan elkaar, trekken lijnen
tot patronen door de sterren
en die vinden aan het einde het begin.
De grote en de kleine zijn hetzelfde
en ziende daarin ligt de zin.

Wij maken de patronen,
alle eeuwen,
zijn de zenuwen die door elk
wezen loopt,
zonder enige emotie weten wij,
van de stilte, het ruisen
van het leven en het licht
de adem van de levende lucht
en de lach het geluid
van de wetende mens,
die ons niet is vergeten.

Z.O.Z.

Kringloop

Geboren uit het water
drijven wolken
dromend langs het daglicht
donkerder naarmate ze varen
door de dampkring van de aarde.

De gele gloed kent geen getal,
waarin men 't zonlicht kan vertalen.
Slechts vervloeiend met het water,
kan hij nevelen maken
en konden schaduwen
verwekt zijn, tot leven geschapen.

De wind zoekt naar het evenwicht
en kent de beweging;
zou sterven bij het stilstaan
en brengt stroom en richting,
als de wil die naar een plaats zoekt.

De aarde is te midden van de hemel,
die het geheel kent
en niet drijft als het water
of dwaalt als de wind
of straalt als het licht
of statisch als materie is.

Verbazing als de wind het water raakt,
beroering tot ontlading brengt
en licht in vormen voortbrengt
en drijft van verre verthen bij elkaar.
Een lichte siddering, die naklinkt in de stilte.
Even maar.

Het leven zingt van vreugde,
bevrijd van spanning,
die de hitte binnensloot.
Het kent het wonder
dat zich telkenmaal herhaalt.
Herboren uit de wolken,
het water.

PROZABIJLAGE

In deze prozabijlage kunt u korte verhalen en voorpublicaties van de deelnemende schrijvers vinden.

De redactie heeft een selectie moeten maken uit het overvloedige aanbod. Dat wil niet zeggen dat de niet gekozen bijdragen minder zijn, nee, het is een puur intuïtieve keuze.

In een windvlaag

Gerbrand Muller

Dit verhaal werd eerder gepubliceerd in Vlugschrift 3, De Sneeuwstorm, Amsterdam, januari 2008, en is dus geschreven vóór het optreden van de mondiale economische crisis.

De laatste tijd gebeuren er ongewone dingen. Nu dit weer. Ik sta voor een geldautomaat en terwijl ik mijn betaalpas in de gleuf duw – ik had juist bedacht dat de schijnbaar zo vaste grondslagen van de staat weleens konden gaan schuiven en dat dan de bank als eerste zou wankelen - klinkt er gerommel. Of was het gerommel er eerder en kwam pas daarna die gedachte in me op? Nee, de gedachte was er al voordat het gerommel zich liet horen. De muur breekt open, ik deins terug, een stroom bankbiljetten wervelt naar buiten!

Verbijsterd kijk ik toe. De wind voert de biljetten snel verder. De stroom zwelt aan, de bankbiljetten vormen een steeds dichtere zwerm die het zonlicht al begint te temperen. Ik denk dat mijn ogen me bedriegen, want de stroom zweeft rakelings boven de hoofden van de voorbijgangers en niemand strekt er zijn hand naar uit. Maar nu zijn toch een paar mensen blijven staan en wijzen omhoog. Een man graait meermalen naar een biljet: tevergeefs, de biljetten laten zich niet pakken, beschaamd houdt hij er weer mee op. Jongens rennen erachter aan, maar de biljetten blijven ook buiten hun bereik. Mensen beginnen met de stroom mee te hollen, ik sluit me bij hen aan. Is dit een droom? Een van mijn dromen, die werkelijkheid wordt...

Stromen biljetten komen uit zijstraten en stegen en verenigen zich tot een al dichtere zwerm. Deze zwerm kan allang niet meer alleen van mijn eigen bank afkomstig zijn. Inderdaad, in de gevel van de Fortis-bank verderop is een gat geslagen: bankbiljetten stuiven erdoor naar buiten! Korte tijd buitelen ze over elkaar heen als buiten zinnen van vreugde over hun verworven vrijheid, dan voegen ze zich bij de zwerm. Ik passeer bank na bank, de Postbank, ABN-AMRO, Rabo, ING: steeds hetzelfde tafereel, overal heeft het geld zich uit zijn kluizen bevrijd... Mijn hart klopt in mijn keel: misschien is er reden om me voorzichtig te verheugen... Steeds dichtter wordt de zwerm, de hemel ziet zwart van het geld! Ik tuur in de hoogte, de kramp in mijn nek ten spijt: de biljetten dansen in het licht, miljarden bankbiljetten blinken en schitteren, de tranen springen me in de ogen, het volgende ogenblik ben ik blind...

Zwart is alles, langzaam keert het licht in mijn ogen terug. Ik richt opnieuw mijn blik omhoog: de hemel is leeg, de bankbiljetten zijn verdwenen, voor eeuwig de wereld uit. Met opgeheven hoofd vervolg ik mijn weg. Straatarm ben ik, de kleren aan mijn lijf zijn het enige wat ik nog bezit, maar het deert me niet, het komt me voor dat ik nu pas begin ik te bestaan.

En het is feest! Uit de ramen hangen vlaggen, overal mensen met verheugde gezichten. Sommigen hebben broden onder de arm, de geur van versgebakken

brood dringt in mijn neus en wakkert mijn honger aan. Hoe komen deze mensen aan brood? Zo snel als mijn benen me kunnen dragen loop ik de kant uit waar ze vandaan komen. Ik sluit me aan bij een drom die zich voor een winkel heeft gevormd. Snel ben ik aan de beurt. Een vrouw legt een heel witbrood voor meneer, versgebakken, met een glanzende korst! Ik toon haar mijn lege handen, zij lacht - wie denkt er nu nog aan betalen? - , dankbaar kus ik haar op beide wangen, ik proef het zweet op haar gezicht. Lachend, haar gezicht rood van de inspanning gaat de vrouw door met broden voor de mensen op de toonbank neerleggen. Voordat ik de winkel uit ben hap ik in het brood. Ik schaam me daar niet voor: veel mensen doen hetzelfde. Een man scheurt zijn brood in stukken en werkt ze achter elkaar naar binnen.

De honger is verdreven. De gebeurtenissen raken in een stroomversnelling. Al wat ik krijg geef ik dubbel weg en krijg ik driedubbel terug. Met moeite slaag ik erin de onroerende goederen die me zijn geschonken weer weg te geven. In het café waar we de overdracht hebben beklonken gaan de glazen schuimend bier van hand tot hand. Een boer die in mij de volmaakte zoon herkent van wie hij zijn leven lang heeft gedroomd, troont me mee naar de markt. De zware lucht van mest en stro beneemt me de adem. We blijven bij een paard staan.

"Neem hem!" zegt de boer, het dier op de flanken kloppend. "Ik krijg er toch geen cent meer voor!"

Ik deins terug: wat moet ik met een paard? Ongelovig, met grote ogen kijken omstanders me aan. Zo'n prachtdier

laat je toch niet lopen! Ik bekijk de volle glanzende vacht, de weelderig behaarde poten. Het paard is al van mij! Voorzichtig leid ik het dier door het gekrioel heen. De mensen gaan bereidwillig opzij, maar een hoog opgeladen kar verspert ons de weg. "Jij staat onhandig geparkeerd, vader!" roep ik lachend naar de eigenaar.

"Neem die kar dan toch! Voor mij is-ie alleen nog maar ballast!"

Mijn ogen gaan langs de lading: tafels, stoelen, kasten, banken... kisten met groente, fruit, wijn... emmers, bezems, bloempotten, fietsen, een stofzuiger... tapijten, balen stof... voor de rest van mijn leven heb ik aan deze voorraad genoeg.

"Hoe krijg ik die kar in beweging?"

"Span dat paard ervoor!"

Maar daar heb ik het paard niet voor genomen! Ik geef de kar een duw en hij zet zich in beweging. Ik kan hem met mijn pink besturen! Langzaam meerdert de kar vaart, ik hol erachter aan. Het paard draaft naast me voort. Een menigte karren volgeladen met gegeven en gekregen goederen beweegt zich om me heen, met de hand geduwd of voortgetrokken door een paard of ezel - er is een volksverhuizing op gang gekomen. De mensen lachen en zwaaien vrolijk naar elkaar. Zie die troika draven, de koetsier ziet me bewonderend kijken en heft lachend zijn zweep naar me op. Harder en harder draaf ik, en harder draven we allemaal, onze vaart is niet meer te stuiten... En ik zie al hoe dat komt: de aarde helt! Daarom rollen de karren vanzelf en bewegen onze voeten zonder dat we er moeite voor hoeven te doen: de zwaartekracht drijft ons voort. Ik houd mijn adem in. De wereld loopt af... Waar gaan we heen?

April

21 maart tot 21 april

Maandmeditatie uit "De Deugden" van Herbert Wizenmann, vertaald door RJ Kelder, schilderij door Jan de Kok

De liefde die in de verantwoordelijkheid voor iedere individualiteit zichzelf als lid van een vrije gemeenschap beleeft, is devotie.

In de devotie wordt het wezen van het levende denken ervaren, van de geest die in ons als individualiteit leeft. In het levende denken ontwikkelen wij niet onze subjectieve gedachten, maar denkt veeleer de geest door ons de gedachten die in de wezens wonen.

De geest doet dit echter niet als onze overweldigder, maar doordat wij ons met hem in een vrije daad, die tegelijk een beschouwen is, verenigen. In eerbied voor de geest in ons en in alle wezens richten wij ons op naar een ethisch individualisme.

De inhoud van deze eerbied verschilt echter naar gelang het over natuurwezens of over mensen gaat. De natuurwezens kennen wij door onze, de mensen door hun eigen gedachten.

Wanneer we niet onze subjectieve gedachten over andere mensen, maar in overgave hun eigen gedachten denken, ontwikkelt zich onze individualiteit tot de drager van een andere individualiteit. Aangezien in het denken alle uiterlijkheid wordt overwonnen, verliezen wij ons in deze andere individualiteit om onszelf in deze weer terug te vinden. Aldus wordt vrijheid tot de gemeenschap voor devotie.

Zo wordt devotie tot offerkracht.

Een meditatie van zulke devotie is het zich verdiepen in de beelden van het zoekraken en terugvinden in het leven van leiders van de mensheid. Boeddha wordt onder de boom met de zangers, de twaalfjarige Jezus in de tempel onder de leraren teruggevonden.

BEELDENBIJLAGE

Deze bijlage is bestemd voor foto's en werkstukken van beelders en uitbeelders. Beeldende kunstenaars, dansers, cartoonisten, toneel- en mimespelers: vereeuwig uzelf in deze bijlage.

De dans als ultiem expressie- en communicatiemiddel.

Roby Bellemans

"Tangos Imaginarios" 2002-2003. Danser Gabriela Suarez
foto Herman Barlag

De gesproken en geschreven taal is natuurlijk prachtig en het geeft ons enorme mogelijkheden.

Taal heeft ook zijn beperkingen, zo is het niet mogelijk het onmogelijke te beschrijven. En dat is voor veel mensen een groot probleem omdat wij taal niet alleen gebruiken om iets te beschrijven. Beschrijven is vooral uitweiden omdat we steeds nieuwe dingen zien en door de uitweidingen zien we nog meer nieuwe dingen.

We gebruiken taal echter ook om dingen te benoemen, te verenigen tot iets waar we vat op kunnen krijgen. Er is zoveel onbekends en dat maakt ons onzeker.

En niet alleen in het Westen. Het mooiste voorbeeld is wel het Taoïsme. De grondgedachte is dat het onbenoembare niet benoembaar is of zoals Laozi schreef: "het woord dat het ware woord genoemd wordt is het ware woord niet". Een van de mooiste gedachten die ik ken, maar desalniettemin proberen de taoïsten voortdurend alles te benoemen en in hokjes te plaatsen. Want daar is de geschreven en gesproken taal geweldig goed voor; ying-yang, normaal-paranormaal. We weten niet eens wat normaal is, maar we gaan het alvast onderverdelen. En waarom? Omdat we niet met onzekerheden om kunnen gaan, dus moet het benoemd worden.

Vervolgens geven we er eigenschappen aan en de volgende stap is dat we denken het te kennen en te kunnen beheersen.

In plaats van het te laten wat het is, wonderbaarlijk; en het te beleven in plaats van het te verenigen tot iets wat min of meer begrijpbaar en beheersbaar zou moeten zijn.

Hoe anders is de dans. In de dans blijft het mystieke mystiek, het wordt niet benoemd of versimpeld. Een van de mooiste voorbeelden is de maskerdans van Miroto <http://www.youtube.com/watch?v=fKG5J4sfOU4>, ik ga het niet proberen in woorden te vangen, je moet zelf maar kijken. De afgelopen jaren mocht ik Miroto een aantal keren naar zijn optredens rijden en elke keer als hij deze dans uitvoerde werd ik gegrepen door het spirituele er van. Zo zuiver, zo zonder franje...zo zonder woorden, maar met zoveel inhoud.

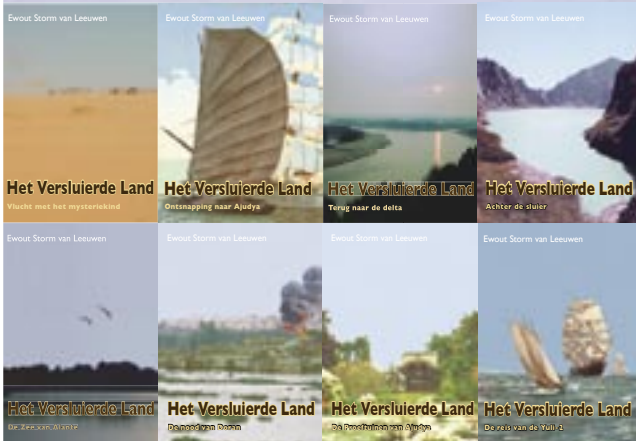
Kae Ishimoto is een butoh danseres waar ik momenteel een project mee aan het opzetten ben. Haar dansen is op het eerste zicht het tegenovergestelde van wat Miroto doet : <http://www.youtube.com/watch?v=Je6uxsX6onY> Vitaliteit tegenover sereniteit, maar wat ze beiden hebben is veel belangrijker: de intensiteit en het vermogen een verhaal te vertellen met alleen beweging en geluid. En het mooie is, is dat het universeel te begrijpen is. Dans is een beetje als een Chinees karakter. Het maakt niets uit in welke taal je het leest, het karakter voor huis blijft

hetzelfde. Of je het nu casa, maison of huis noemt. Het karakter is de abstractie van een begrip geworden. Dat is met dans ook zo.

In het prachtige boek 'Towards a poor theatre' beschreef Jerzy Grotowski dat je als speler je niet moet verbergen achter een grimeur en nog zo van alles. Het is lang geleden dat ik het gelezen heb, maar er had ook bij kunnen staan dat je je ook niet achter de taal moest verstoppen. Breng de dingen terug tot de essentie, bouw er geen theorieën omheen die alleen maar zo verwarrend werken dat het ook voor jezelf niet meer te volgen is. Want dat doen we regelmatig met de gesproken en geschreven taal, zoals Wittgenstein stelde.

Hoe anders is de dans..... Hoe het werkt kun je makkelijk ervaren. Neem iets simpels als een tafel. We weten allemaal dat wanneer er tien mensen spreken over een tafel, ze allemaal iets anders in gedachten hebben. Dus probeer het begrip tafel tot zijn essentie terug te brengen, probeer je in te voelen in wat die tafel is. De tafel is wat ze is, maar ook hoe wij ze zien en hoe wij ze gebruiken. Probeer die tafel te worden vanuit die verschillende invalshoeken.... En beweeg als een tafel, hoe ze staat, gezien en gebruikt wordt. Nodig een paar vrienden uit als stoel, het kan een prachtige dans worden en je zult merken dat je veel intensiever met elkaar communiceert dan met woorden. Tafels en stoelen gaan namelijk prettig met elkaar om.

Storm van Leeuwen

www.magisteruitgeverij.com

Gesigneerd! Het fictieve

Versluiserde Land

8 delen. Spirituele reizen door een wereld in crisis

(Advertentie)

Voor de mensen die bekend zijn met het Flowtown gebeuren dat door Iwanjka is ontketend: in deze serie wordt het hele concept avant la lettre beschreven.

Er blijkt qua verhaal weinig verschil te zijn tussen de epische Fantasy van Homerus of Tolkien en de 19e eeuwse avonturen die de hoofdpersonen in dit verhaal beleven.

Vluchtend in een wereld in crisis, die ontaardt in misbruik, oorlog en bewust veroorzaakte armoede, zoeken de Westerse banneling Thomas d'Harancourt en het ondervoede vondelingetje Alante naar het versluiserde land. Het is haar erfdeel. Alante, dochter van een landman en een Zeevrouw, ontpopt zich tot een hyperintelligente vrouw, minnares en moeder. Zij is de eerste van het Nieuwe Zeevolk, dat bijna uitgestorven is. Haar in zee geboren dochtertje zal de souverain worden van de diepzee, erkend doordat de dolfijnenvolkeren en de synode van de walvissen.

De Reisgenoten, het illustere gezelschap van Thomas en Alante, stichten in het ontsluiserde land een tentenstad voor ontheemde kinderen, bevrijde kindslaafjes en oorlogswezen.

Een flowtown. Alantis. Aanvankelijk steunend op donaties, later op eigen kracht en een eigen economie.

Ook in dit visionaire epos komt een onderstroom boven en verovert een plek in de wereld.

8 delen, ± 1900 bladzijden.
Gesigneerd verkrijgbaar bij de schrijver voor € 100,- (vaste boekenprijs) of www.boekenroute.nl